

aile

DIYANET AYLIK DERGİ'SİNİN ÜCRETSİZ EKİDİR | ARALIK 2016

KARDEŞ OLMAK...

Komşuluğuna Bak!

Yusuf Asal ile Söyleşi

İnsan Toprakta Yaratıldı Yani Vatandan

Yakındaki Uzak: Irak

“Muhammed, sizin
erkeklerinizden hiçbirinin
babası değildir. Fakat o,
Allah'ın Rasulü ve nebilerin
sonuncusudur. Allah her
şeyi hakkıyla bilendir.”

Ahzab, 33/40.

Kardeş Olmak

Diyaret Aile Dergisi olarak sizlerle 2016 yılının son ayına geldik. Hep birlikte şahitlik ettiğimiz acılar, savaşlar, küresel çatışmalarla dolu ve zorlu bir yılı geride bıraktık. İnsani değerlerimizi sorgulamak zorunda kaldığımız, "ben ne yapabilirim?" sorusuyla yüz yüze kaldığımız bir yıl oldu 2016 yılı. Söz konusu acıların büyük bir bölümünün çok yakın bir coğrafyada bir anlamda komşumuzda ve Müslümanlar tarafından yaşanıyor olması "kardeşlik" üzerine düşünmeye ve yazmaya sevk etti bizi. Penceremizi aileler için olduğu gibi ümmet için de önemli bir konu "kardeşliğe" ayırdık. Dr. Fatma Bayraktar Karahan "Kardeş Olmak" yazısında aileden başlayarak kardeşliği anlattı bizlere. Yazısında bir çocuğun kardeş sahibi olduğunda neler kazanacağını, kardeşlik duygusunun ailede nasıl beslenip geliştirilebileceğini ve Müslüman kardeşliğinin anlamına ilişkin pek çok hususa yer verdi.

Biz Bize Köşemizde ise Doç. Dr. Ülfet Görgülü'nün kaleme aldığı "Gök Kubbenin Altından Bir Muhammed Geçti" yazısı, pek elim bir şekilde vefat eden Suriyeli bir çocuğun yüreklerimizi yakan hikâyesini anlatıyor. Merhum küçük Muhammed'in hikâyesi ile tarihe bir not düşmek ve yaşananlara artık neredeyse duyarsızlaşan kalplerimizi kendimize getirmek istedik bir anlamda. Ve Esma Güner de dikkatimizden kaçan ve ihmal ettiğimiz komşuluk konusunu ele aldı "Tanımak İstersen Bir Kimseyi Komşuluğuna Bak" yazısında. Toplumsal yönleri bulunan ve aynı zamanda dini bir sorumluluk da olan komşuluğu ihmal ettik mi, soracağız kendimize yeniden.

Aile-ce Köşemizde Tuğba Güner, çocuklarımızın okul başarılarını etkileyen faktörleri ele alırken, Dr. İlhami Fındıkçı, zamana ve onu nasıl tükettiğimize dikkatlerimizi çekiyor "Hatırlayın ki Zaman Daraldı!" yazısında.

Çocuklarımızın kitaplarını elinden düşürmediği yazar ve şair Yusuf Asal söyleşiyle ilgiyle okunacak bölümlerden. Çocuk kitaplarının seçiminden, onlara hitap edebiliyor olmanın inceliklerinden ve yazarlık serüvenine dair pek çok bilgi dikkatimiz çekecek bu söyleşide.

Misafirimiz ise bu ay Kerkük'ten geliyor evlerimize. Ata yadigârı Kerkük'ü oradan bir kardeşimizden dinliyor, gitmeden görüyoruz sanki. Kültür-Sanat Bölümümüz ise bu ay hangi kitabı okuyabileceğimizi sanki fısıldıyor kulağımıza.

Bir Nefes Sıhhat, Evimiz, Serbest Kürsü, Bulmaca, Sizden Gelenler ve daha pek çok bölümü sizin ilginize ve okumanıza sunuyoruz bu ay da. Bir yılı daha geride bırakırken yarınlarmızın ülke ve ümmet olarak çok daha huzurlu, mutlu ve güçlü olması duasıyla...

**Bir yılı
daha geride
bırakırken
yarınlarımızın
ülke ve ümmet
olarak çok
daha huzurlu,
mutlu ve
güçlü olması
duasıyla...**

Dr. Faruk Görgülü

Diyanet İşleri Başkanı Adına
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Yüksel Salman

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Dr. Faruk Görgülü

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu
Mustafa Bayraktar

Yayın Koordinatörleri
Dr. Fatma Bayraktar Karahan
Sümeyye Akyüz

Tashih
Mustafa Bektaşoğlu

Arşiv
Ali Duran Demircioğlu

Tasarım
aral.org
Bedra Nur Aygün

Baskı
İleri Haber Ajansı Tanıtım İletişim
Matbaacılık Yayıncılık Ve
Teknik Hizmetleri A.Ş.
Tel: 0212 454 32 90

Abone İşleri
Tel : 0312 295 71 96-97
Faks: 0312 285 18 54
e-mail : dosim@diyanet.gov.tr

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Blv.
No: 147/A 06800,
Çankaya/Ankara
Tel: 0.312 295 8661- 62
Faks: 0.312 295 61 92

DİBAiledergisi

diyanetailedergisi

ailedergisi@diyanet.gov.tr

6 PENCERE

4 Kısa Kısa
Sümeyye Akyüz

6 Kardeş Olmak
Dr. Fatma Bayraktar Karahan

**12 Tanımak İstersen Bir Kimseyi,
Komşuluğuna Bak**
Esma Güner

**14 Gök Kubbenin Altından
Bir Muhammed Geçti...**
Doç. Dr. Ülfet Görgülü

18 Yusuf Asal ile Söyleşi
Dr. Fatma Bayraktar Karahan

**22 Öğrencinin Başarısını
Etkileyen Faktörler**
Tuğba Güner

18 SÖYLEŞİ

**24 Hatırlayın ki
Zaman Daraldı!**
Dr. İlhami Fındıkcı

**28 Hafife Alınan Bir Hastalık:
Boyun Fıtığı**
Yrd. Doç. Dr. Bilgehan Bilge

**30 Aynı Mekânda,
Ayrı Dünyalarda**
Canan Cehri Akyol

32 Serbest Kürsü
Merve Ünallı

34 Gerçek, Gerçekten Gerçek mi?
Hasan Karaca

36 Yakındaki Uzak: Irak
Saliha Dilmaç

40 Rabbinin Tasdikiyle Müjdelenen Genç: Zeyd b. Erkam
Hale Şahin

42 İnsan Topraktan Yaratıldı Yani Vatandan
A. Ali Ural

44 Milletin Kahramanları
Dr. Fatma Bayraktar Karahan

46 Türkiye Adı Nereden Geliyor?
Bekir Erdem

48 Ölümle Öğrenmek
Ayşe Bayraktar Barış

51 KÜLTÜR SANAT

36 MİSAFİRİMİZ VAR

44 HAYATIN İÇİNDEN

22 AİLE-CE

50 Kültür Sanat

52 Kırkambar

53 Sizden Gelenler

54 Bulmaca

Muhammed Kâmil Yaykan

56 Fotoğrafın Anlattıkları

"Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırtmasın."

Takvimler 1936 yılının Aralık ayını gösterdiğinde millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy rahmet-i Rahman'a kavuştu. Vatanın ve İslam ümmetinin büyük bir felakete uğradığı bir devirde yaşayan Akif, bütün bu ıstırapı derinden hissetmiş ve üzerine düşen vazifeyi yapmak için her şeyini feda etmeyi göze almıştır. Bu sebeple ailesine fazla vakit ayıramamıştır. Akif, Millî Mücadele'ye katılmak için Ankara'ya gelir. O dönem- de ev bulmak çok zor olduğu için Tacettin Dergâhı şeyhi tarafından dergâhta ikamet etmesi için dergâh Mehmet Akif'e tahsis edilir. Burası Akif'in dostlarını ağırladığı, ülke sorunlarının, Millî Mücadele ile ilgili konuların konuşulduğu, tartışıldığı ve bağımsızlık mücadelesinin odak noktalarından birisi olmuştur. Bu açıdan da Taceddin Dergâh'ı İstiklal Marşı'mızın da yazıldığı önemli ve hatırlanması, korunması gereken bir mekândır. Dergâh günümüzde "Mehmet Akif Ersoy Evi" olarak hizmet veriyor.

Rebiu'l-Ewel Ayının 12. Gecesiydi...

Yıl miladî 571... Şirkin, zulmün hüküm sürdüğü, küfür ve cehaletin yaşandığı günlerdir. Hâl böyleyken insanlığın kurtarıcısı ve bütün yaratılmışların en hayırlısı "hayru'l beşer" sıfatıyla âlemlere rahmet olan Efendimiz (s.a.s.) dünyaya teşrif ettiler ve bu kutlu gün, o günden bu güne Müslümanlar arasında Efendimizin yâd edildiği bir tarih olarak hafızlara kazındı. Rasulüallah (s.a.s.)'in doğumu hicri 3. asırdan itibaren Mevlit Kandili olarak kutlanmaya başlandı. Mevlit, Arapçada doğum yeri, doğum vakti demektir. Mümin, her daim Rabbini ve âlemlerin Efendisini (s.a.s.) çokça anan kimsedir. Çokça salâvat getirmek, Peygamberimize duyulan muhabbetin büyüklüğünü gösterir. Bu da kişiyi neticede Allah Rasulü'ne yaklaştırır. Nitekim Peygamberimiz de şöyle buyurur: "Kıyâmet gününde insanların bana en yakın olanı, bana en çok salât ü selâm getirendir." (Tirmizî, Vitr, 21/484.)

Engelleri Birlikte Aşmak/Aşamamak

Özürlülük/engellilik, doğuştan veya sonradan meydana gelen bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerin belli bir kısmının yitirilmesiyle oluşmuş bir durumdur. Engellilik insan olma hâlinin bir parçasıdır.

Bu yüzden özür hâllerini normal karşılamak gerekir. Dünyada bir milyardan fazla insan herhangi bir tür engellilik ile yaşamakta, bu insanların yaklaşık 200 milyonu hayatlarını devam ettirme konusunda kayda değer zorluklar yaşamaktadır. Engelliliği birlikte aşabilmek adına; engelli vatandaşlar için özel programlar ve hizmetler geliştirilmeli, eğitim, kurs ve işe alım süreçlerinin etkinliği artırılarak insan kaynağı kapasitesi geliştirilmelidir. Politikalar, yasalar ve hizmetler düzenlenirken engelli vatandaşlara danışılmalı ve engelliler bu süreçte aktif olarak dâhil edilmelidir. Ülkemizde de engelli vatandaşlarımız için birçok hak ve yasa mevcuttur. 1992 yılından bu yana 3 Aralık günü Birleşmiş Milletler tarafından Uluslararası Engelliler Günü olarak kabul edilmiştir. Bugünde gönüllülük esasına bağlı dünya çapında organizasyonlar düzenlenmektedir.

Ülkemizi Kalkındırmak İçin Yerli Malı Tüketmeli

Ülkemizin sahip olduğu iklim ve toprak çeşitliliği, kısa mesafelerde bile çok değişken olan arazi yapısı; bitki türlerinin zengin olmasına ve önemli su kaynaklarının oluşmasına, sebep olmaktadır. Ülkemiz tarım ürünleri, tekstil, motorlu araçlar, gemiler ve diğer ulaşım araçları, inşaat malzemeleri, tüketici elektroniği ve beyaz eşya gibi sektörlerde dünyanın lider üreticileri arasında yer almaktadır. Kullandığımız ürünlerin yerli olması ülkemizin kalkınmasına büyük ölçüde katkı sağlar. Günümüzde yabancı mallarla kendi mallarımız rekabet edecek seviyeye gelmiştir. Yabancı marka ürünlerin albenisine kapılıp, marka özentisi içerisinde olmak yerli ürünlerimize sırt dönmek demektir. Bu da ülkemiz ekonomisini zarara uğratmaktadır. Tüketeceğimiz ürünleri ülkemizde üretilenlerden seçmeliyiz ki bu şekilde ülkemizin zenginliklerini ve refah seviyesini arttırabilelim.

Beslenirken Sağlık...

Günlük işlerimizi yaparken gerek evde gerekse iş yerinde bazı faktörler peşimizi bırakmaz örneğin stres gibi. Yetersiz beslenme, sürekli hâlsiz ve yorgun hissetme, sinirlenme gibi etmenler de hastalık yapıcı mikrop, virüs ya da bakterileri vücudun alarak insan vücudunu savunmasız bırakabilir. Bunun temel sebeplerinden birisi de bağışıklık sisteminin yavaş yavaş çökmesi ve bu virüsler ile savaşmaya gücü kalmamasıdır. Vücut hastalığa yakalandığında kullanılan antibiyotikler organlarda ciddi hasar oluşturabilir. Bunun yerine korunmak için bağışıklık sisteminin güçlü tutacak besinler tüketilmelidir. Uzmanların belirttiğine göre antioksidan deposu olan lahana kronik rahatsızlıkları önler ve damar sağlığını artırır. Balın antibiyotik özelliği pek az bilinmekle birlikte özellikle öksürüğe iyi gelir ve uyku kalitesini de artırır. Taze soğan da enfeksiyonları gidermede etkilidir. Sarımsağın antiviral ve antibakteriyel özelliği vardır ve solunum yolları için özel bir sebzedir. Aynı zamanda yaraların dezenfektanını da sağlar. Doğru beslenme doktora gitmenin alternatifidir.

KARDEŞ OLMAK...

Dr. Fatma BAYRAKTAR KARAHAN

Diyaret İşleri Uzmanı

İnsanoğlu bir anne ile babadan dünyaya gelir ve eğer her şey yolunda giderse, ölümler, ayrılıklar, terk edişler olmaz ise bir aile içinde büyür. Normal olan, istenen ve umulan böyledir. Çünkü insan, yalnızlığa değil toplum içinde yaşamaya uyumlu, sosyal bir varlıktır; hele büyürken daha fazla desteğe, korunup gözetilmeye ve sevimliye ihtiyaç duyar. Bir annenin şefkatle dolu sevgisine bir babanın fedakârlık ve cesaretle dolu koruyup gözetmesine... Bir çocuğun anne ve babası ile büyümesi sağlıklı olan, istenen ve hedeflenendir. Ancak istenmediği hâlde aksi durumlar da yaşanabilmektedir. Öyle ki ebeveynin kaybı, anne babanın ayrılmak zorunda kalışı ya da bambaşka sebeplerle bir çocuğun ailesinden, yuvasından kopuşu sebep olabilmektedir bu durumlara. Ve hayat, bu durumları yaşayan çocuklar için biraz daha zor biraz daha kırılğan ola-

bilmektedir. Ancak her şeye rağmen zorluklar, gayretle aşılabılır; sıkıntılar, elbirliği ile giderilebilir ve imtihanlar, sabırla başarılabılır.

Anne babanın varlığı bir aileyi nasıl tamamlar ve güçlendirir ise kardeş de bir çocuğu tamamlar ve güçlendirir. Anne babanın eğitici, koruyup kollayıcı ve otorite olma yönünden bambaşka bir roldür kardeşin üstlendiği. Hayatta bir çocuğun anne babasından başka karşılaşabileceği, diyaloga girebileceği, aynı evin içerisinde geçineceği, anlaşma yolları geliştireceği, kavga edeceği, barışacağı ve oyun oynayabileceği ilk arkadaşidir. Kardeş, anne babadan, arkadaştan ve tanıdıktan başkadır. Kardeş, anne baba gibi her durumda çocuğa müsamaha gösteren, onu anlayışla karşılayan, olgunluk göstermesi gereken değildir. Aksine bazen çekiştiği, tartıştığı, bazen müsamaha gösteren bazen kavgayı çıkaran, huysuzluk edendir. Kardeş, çocuğun parka

gittiğinde anlaştığı ya da kavga edip uzak durduğu bir başka çocuk gibi de değildir. Aksine ne kadar kavga etse, atışsa ve hatta küsse de akşam aynı masada yemek yiyip aynı odada uykuya dalandır. Aslında kardeşi olmak hayattaki yalnızlığından kurtulmak, kendini asla terk etmeyecek bir arkadaşına sahip olmaktır.

Yalnızlığın bitişi ve insanın ilk arkadaşı...

İnsanın gelişiminde çocukluk döneminin özel bir önemi vardır. Çocukluk döneminde sağlanan duygusal ve sosyal gelişimde ise kurulan yakın ilişkilerin katkısı hayli fazladır. Çocuğun temas hâlinde olduğu yaşına yakın konumdaki kardeşleri hem kişisel iletişimin hem de içsel gelişimin

sağlanmasında özel bir yere sahiptir. Çocuğun diğer akranlara nazaran daha fazla beraber zaman geçirme imkânı bulduğu kardeşleri onun hayatında tamamlayıcı rol oynarlar. Yapılan bazı araştırmalar, yoğun bir biçimde karşılıklı etkileşim yaşayan kardeşler stresli zamanlarda duygusal destek ihtiyacını gidermede; yaşadıkları rekabet

ve kıskançlıkla baş edebilmede; çatışmaları yönetebilme, oyunu başlatma ve sürdürme ile ilgili kabiliyetleri geliştirebilmede büyük avantajları olduğunu ortaya koymaktadır. Dikkat çekici bir başka husus da tek çocuk olan çocuklar ile kardeşi olan çocuklar arasında zihin kuramı açısından yapılan bazı araştırmalarda elde edilen sonuçlardır. Zihin kuramından kastedilen çocuğun kendi niyet, inanç, istek ve bilgileri ile diğerlerinin zihinsel durumunu ayırt edebilmesi, onlarla empati kurabilmesi, başkalarının bakış açılarını anlayabilme ve isteklerini tahmin edebilme gibi becerilere sahip olmasıdır.

Kardeşin var olup olmaması durumunu kullanarak çocuğun zihni kuramı hakkında yürütülen ve alanda öncü olarak kabul edilen çalışmada herhangi bir yaşta iki kardeşi olan çocukların zihin kuramı yeterlilikleri, kardeşi olmayanlara karşılaştırıldığında anlamlı olarak yüksektir. Bir diğer ifade ile üç yaşında ve iki kardeşi olan çocukların performansı; dört yaşında ve kardeşi olmayan çocuklarla denk bulunmuştur. Araştırmacılara göre, birden çok kardeşi olma bir yıllık bir olgunlaşma üstünlüğü sağlamaktadır. Kardeşlerin büyük ya da küçük olmaları arasında ise bir fark bulunmamıştır. (J. Perner, T. Ruffman ve S. R. Leekam, Theory of mind is contagious: You catch it from your sibs. Child Development, 65, 1228-1238.) Ancak hiç

şüphe yok ki anne babanın ilgi ve eğitim düzeyi, ailede kardeşliğin nasıl anlaşıldığı gibi değişkenler de çocukların zihni gelişiminde etkiye bulunacaktır.

Oldukça çarpıcı sonuçları olan bu araştırmadan başka çalışmalar da yürütülmüş, tek çocuk ile kardeşleri olan çocuklar üzerinde yapılan araştırmalarda ailenin yapısı ve ebeveyn bilinci bakımından bir farklılık bulunmadığında kardeşin varlığının pozitif sonuçları ile karşılaşmıştır. Araştırmalar göstermektedir ki kardeşler, sosyal becerilerin ve sosyal zekânın gelişmesinde de oldukça olumlu etkilere sahiptirler.

Kardeşliğin bütün bu olumlu etkilerine ulaşabilmek ise doğru ve dengeli bir kardeşlik anlayışının ailede hâkim olması ile mümkündür. Ebeveynin çocukları arasında oluşturacağı bu sağlıklı kardeşlik anlayışı çocuklar tarafından ne ölçüde anlaşılıp benimsenir ise kardeşlik çocuklara o nispette fayda verecektir.

Kardeş olmak...

Kardeş olmak, tüm paylaşımcı, yardımsever ve diğerkâm duyguları içerir. Belki de bundan dolayı sadece aynı kanı taşıyanlar için değil tüm yakın, içten ve samimi ilişkiler için "kardeşlik" ifadesi kullanılır.

Kardeşlik duygusunun küçük

Çocuğun
temas hâlinde
olduğu
yaşına yakın
konumdaki
kardeşleri hem
kişisel iletişimin
hem de içsel
gelişimin
sağlanmasında
özel bir yere
sahiptir.

yaşlarda öğrenilebilir olması bu konuda ilk ve en önemli görevin anne babalara düştüğünü göstermektedir. Öncelikle aileye yeni katılan çocuk ile var olan çocuk ya da çocuklar arasında uyum ve dengenin sağlanması gerekmektedir. Çocuklar arasında sevgi ve ilgi göstermeden fiziki ihtiyaçlarını karşılama, eğitim imkânlarından yararlanma imkânlarına varıncaya dek adaleti tesis etmek kardeşliği zedeleyecek duyguların ortaya çıkmasını engelleyecektir. Tüm dikkate rağmen çocuklar arasında doğabilecek rekabet ve kıskançlık duygularını ise güç kazanmadan, aile üzerinde etkili olmadan dengeli bir tutum ve adaletli bir yaklaşımla ortadan kaldıracılabilmek mümkündür. Peygamberimiz

(s.a.s.)'in servetinin bir kısmını çocuklarından birine bağışlayan babaya: Bunu bütün çocuklarına yaptın mı, diye sorması; "hayır" cevabını alması üzerine: "Allah'tan korkun, çocuklarınız arasında adaletli olun!" (Müslim, Hibe, 13.) buyurması hayli manidardır. Diğer yandan Kur'an-ı Kerim'de Hz. Âdem'in oğullarından Kabil'in kıskançlık duyguları ile kardeşi Hâbil'i öldürecek kadar ileri gitmesi (Maide 5/27-31.) yine aynı saik ile Hz. Yakup'un oğullarının kardeşleri Yusuf'u ölüme terk etmeleri (Yusuf 12/8-15.) detaylı olarak anlatılmaktadır. Ayetlerde böylesine detaylı üzerinde durulan bu hususa aileler de dikkat etmelidir.

Adalet gibi üzerinde durulması gereken bir başka husus da kardeşliğin gerektirdiği paylaşımcılık, yardımseverlik ve diğerkâmlık duygularının çocuklara öğretilmesidir. Hiç şüphe yok ki bu, sadece nasihat ve söze dayalı bir eğitim olmamalı, çocuk bizzatı ebeveynin tasaddukta bulunuşuna ve infak edişine şahit olmalıdır. Zekât ve fitre gibi mali ibadetlerde ihtiyaç sahibi kardeşin zekât ve fitre verilecekler listesinde öncelikli olarak yer alması dinimizin kardeşler arasındaki mali paylaşıma yaklaşımını da göstermektedir. Anne babaların dinimizin bu emrini dikkate alarak özellikle yetişkinlik döne-

Kardeşlik duygusunun küçük yaşlarda öğrenilebilir olması bu konuda ilk ve en önemli görevin anne babalara düştüğünü göstermektedir. Öncelikle aileye yeni katılan çocuk ile var olan çocuk ya da çocuklar arasında uyum ve dengenin sağlanması gerekmektedir.

minde çocukları arasındaki mali dengesizliği çözmek adına hediye vermede ve bağışta bulunmada adaletsiz bir yaklaşımda bulunmamaları doğru olacaktır. Ancak ebeveynin adaleti ve sevgisi ile çocuklar arasında tesis edilen kardeşlik duygusu ile zaten kardeşler ihtiyaç durumunda birbirlerini madden de destekleyeceklerdir.

Diğer yandan günümüzde imkânların artması ile kardeşler

arasındaki paylaşım alanlarının azaldığı görülmektedir. Kendilerine tahsis edilmiş odalarında şahıslarına ait oyuncaklar ile oynayan, yaşam alanları olabildiğine ayrılmış çocuklarımızın kardeşlik duygularını tesis etmek pek mümkün gözükmemektedir. Oysa kardeşlik öğrenilebilen bir duygudur ve bu duyguyu tesis edecek, besleyecek ve güçlendirecek davranışlarda ve uygulamalarda bulunulmalıdır. Ortak oyun ve faaliyetlere zaman ayırmak, paylaşabilmeleri için şahsa ait oyun ve ev gereçleri almamak, kavga ve anlaşmazlıkların uzatılmasına müsaade etmemek bu uygulamalardan bir kaçıdır.

Ey Allah'ın kulları kardeş olun!

Kardeşlik temelde kan bağı yahut süt bağına ifade ediyor olsa da İslami literatürde anlamının hayli genişlediği görülmektedir. Özellikle İslam'dan hemen önceki dönemde soy ve kan birliğine verilen özel değerlerin bir asabiyyete dönüşmüş olması toplumsal bazda kardeşlik duygularını zedelemiştir. Oysa İslam denge ve ölçü dinidir. Tüm aşırılıklardan uzak durulması istenir. Kabile asabiyyetine dönüşen kan kardeşliği duygularına karşıt olarak tevhit inancını esas alan manevi birlik, dayanışma ve paylaşma sorumluluğunu anlatan "din kardeşliği" tesis edilmiştir. (Hucurat, 49/10.) İnanç ve idealdeki bu kar-

deşlik kan kardeşliği gibi değerli ve anlamlıdır. Hatta tevhitte uzaklaşmış, putperest kan kardeşlerden çok daha değerli bir kardeşliktir bu. (Tevbe, 9/23-24; Mücadele, 58/22.)

Bu çok değerli "İslam kardeşliği" Medine'de ensar ile muhacir arasında tesis edilmiş ilk ve en somut örnek olarak önümüzde durmaktadır. Bugün "Müminler sadece kardeşirler" hükmü ile

sadece ülke sınırları içerisinde değil tüm dünya genelinde göstereceğimiz kardeşinin derdine ortak olma dikkati, yardım ve destek faaliyeti, içinde Medine'deki kardeşlikten bir pay taşımaktadır.

Kardeşlik ahlak ve hukukuna aileden başlayarak gerekli dikkat gösterilirse kardeşlik adım adım yayılacak, hak ve sorumluluklarla şekillenecek ve daha iyi insanla-

rın varlığına imkân tanıyacaktır. Rasulü Ekrem Efendimiz de bize kardeşlik ahlakını şu sözleriyle anlatmaktadır: "Birbirinizle ilişkiyi kesmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin, birbirinize kin beslemeyin, birbirinize haset etmeyin. Ey Allah'ın kulları kardeşler olun. Müslümanın kardeşine üç günden fazla dargın durması helal değildir." (Tirmizi, Birr ve Sila, 24; Ebu Davud, Edeb, 55.)

TANIMAK İSTERSEN BİR KİMSEYİ, KOMŞULUĞUNA BAK

Esma GÜNER

Diyanet İşleri Uzmanı

Bir kişiyi tanımanın yollarından biri de onunla komşuluk yapmaktan geçer. Zira başkalarına gizli olan hâleri ister istemez komşusuna aşikârdır. Çünkü komşu, yakınındadır. Cimri midir cömert midir, kavgacı mıdır kendi hâlinde midir, öfkeli midir, sakın mıdır? Düşünceli midir yoksa vurdumduymaz, umursamazın biri midir, güler

yüzlü müdür, asık çehreli midir, kendisiyle ülfet kurulması zor mudur, yoksa sıcakkanlı mıdır? Sadece kendini düşünen ben-cillerden midir yoksa diğerkâm mıdır, saygılı mıdır, güvenilir midir, velhasıl her şey açık olur komşuya, komşulara. Komşuluk ilişkilerinin azaldığı modern hayatta bile komşuluk az çok ipucu verir, tanıtır o kimseyi. Hiç selam vermeden yanından geçer mi sürekli, her gün? Asansöre binince nasıl davranır, kapılardan

geçerken öncelik tanır mı, gülütüsü patırtısı çok mudur? Daha birçok şey komşunun karakterini yansıtır.

Ne çok vurgu vardır komşu hakkında hadis-i şeriflerde. Ceb-rail (a.s.)'in komşu haklarından çokça bahsetmesi üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacağını sandığını söylemesi (Tirmizi, Birr ve Sıla, 28.) başlı başına yeterlidir komşunun komşu üzerindeki hakkını

anlamaya. Komşunun komşu üzerinde hakkı nasıl olmasın ki! Ne çok şey gider komşuya ve ne de çok şey gelir ondan. Bazısı iyidir hoştur bu gelen gidenlerin, bazısına tahammül edilmez. Ses gider, gürültü gider, su sızıntıları, kötü kokular gider. Kapının önündeki çöp hem kokusu hem görüntüsüyle rahatsız eder komşuyu. İyi komşudan ise hep iyi şeyler gelir. Hastaysan komşun yetişir imdadına. Kâh göndereceği bir kap yemekle kâh hastaneye kadar refakatiyle. Evini hatıta gerektiğinde çocuklarını gönül rahatlığıyla teslim edebilirsin. Güvenilirdir iyi komşu.

Bir şeye ihtiyaç duyduğunda yardımına koşan komşun varsa senden mutlusu yok demektir. Hayırlı komşu hayırsız akrabadan yeğdir, diye bir atasözümüz bile var. Çünkü mesafe olarak herkesten daha yakındır komşu. Komşuyu değerli kılan da budur. Mesafeler yakın olunca ilişkiler de ister istemez daha sıkı olur.

"Allah'a ve Ahiret Gününe İman Eden Komşusuna Eziyet Etmesin!"

Hadis-i şerifte komşuyla ilişkinin, en önemli iki iman şartı ile birlikte zikredilmesi çok manidardır. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse Allah'tan korkar, hesap gününden korkar, yaptığı her şeyin karşısına çıkacağını düşünür ve ona göre de hareket eder. Yaptığı işlerin hesabını vereceği bilinci kişide ağır basıyorsa davranışları ona göre şekillenir. Kişinin komşusuna sürekli eziyeti

dokunuyor ve bundan vazgeçmiyorsa imanı kemale ermemiştir. Zira en yakınındakine sürekli şerri dokunanın, kimseye hayrı olmaz. Belki sadece kendini düşünen bir bencildir ve komşusuna eziyet eden kimse, imanı güzelleştiren, olgunlaştıran, kemale erdiren şeylerden de yoksun demektir. Yaptığı eziyetlerin hesabını vereceği şuurunda olan biri bir başkasına sıkıntı vermez, eziyet etmez. Yanı başındakini, komşusunu düşünmeyecek kadar bencilik, iman ile örtüşmesi zor bir hâldir. Bu yüzden komşusuna eziyet eden bir mümin, Allah için, hesap günü için bu huyundan bir an evvel vazgeçmelidir.

Komşuya iyi davranmak bir erdem ise komşuyu orada burada çekiştirmek de bir o denli büyük bir yanlıştır. Komşuda gördüğü eksiklikleri, komşunun özel durumlarını gizlemek meziyettir. Komşudan gelen ezaya sabretmek de başka bir meziyettir. Ancak durum dayanılamayacak bir şekil almışsa kişi, güzel ahlaki zedelemeyecek tarzda bir çözüm üretebilir. En son çare hukuki yola başvurmak olsa gerek.

Komşunun Şahitliği

- Ne iyi komşuydu!
- Kimseyi rahatsız etmezdi, eziyeti yoktu kimseye!
- Bir ihtiyacımız olduğunda ilk onun kapısını çalardık.

Ne de değerli şey şu komşuluk. Üç komşu, komşularının vefatının akabinde onun hakkında iyi şahitlik ediyorlarsa Allah Teala'nın

Ne de değerli şey şu komşuluk. Üç komşu, komşularının vefatının akabinde onun hakkında iyi şahitlik ediyorlarsa Allah Teala'nın bu şahitliği kabul edeceği hadisi bir kez daha kişiyi en iyi tanıyanlardan birinin komşuları olduğunu gösteriyor.

bu şahitliği kabul edeceği hadisi (İbn Hanbel, II, 409.) bir kez daha kişiyi en iyi tanıyanlardan birinin komşuları olduğunu gösteriyor. Komşunun şahitliği hem bu dünyada hem öte dünyada ne mühim. Kıymetini tam bilsek, kurtuluş yolu onda. Zira Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de böyle buyuruyor: "Sana komşu olanlara güzel davran ki Müslüman olasın." (İbn Mace, Zühed, 24.) Komşuların anlaşamamasından dolayı mahkeme davacı, davalı ya da şahit durumuna düşmektense arkasından böyle güzel şahitlik yapılması daha iyi değil midir?

Sadece apartman, mahalle komşulukları mı vardır, işyerinde de geçerlidir komşuluk ilişkileri. İnsanların bir arada yaşadığı duvarlarla, ya da bazı sınırlarla ayrılmış her yerde komşuluk gerçekleşir. Mesela ülkelerin de komşulukları vardır. Komşu ülkeler birbirlerinde yaşananlara kayıtsız kalamazlar ve bu yüzden tüm komşuluklar itina ve dikkat gerektirir.

GÖK KUBBENİN ALTINDAN BİR MUHAMMED GEÇTİ...

Yüzlerini tebessümlerimizle güldürebilmek, kapılarını tıklatıp hâl hatırlarını sorup yüreklerini serinletebilmek, ekmeğimizi değil sadece muhabbetimizi paylaşarak gönüllerine teselli sunabilmek, her muhacire bir ensar olabilmek...

Doç. Dr. Ülfet GÖRGÜLÜ

Diyanet İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

2 011 yılından bu yana, beş yıldır süregelen bir trajedi var yanı başımızda. Adı "Suriye." Harabeye dönen koca bir ülke. Scud füzeleriyle, misket, vakum, napalm bombalarıyla, kimyasal silahlarla ve canlı bomba

saldırılarıyla hayatını kaybeden 500.000'in üzerinde insanı, milyonlarca yaralı, 7.000.000'u ülke içinde yerinden edilen, 4.000.000'u komşu ülkelere sığınan mazlumu ile acılarla örülü bir hikâye. Muhacirlerin yaklaşık 3.000.000'u bizim ülkemizde.

BM'nin ya da araştırma şirketlerinin verdiği rakamlar böyle olsa da sönen hayatların, parçalan

ailelerin, umuda doğru çıkılan yolda ölümle buluşanların, kısıcası yaşanan bu büyük dramın rakamlara sığması mümkün mü? Sözüm ona medeni dünya, sahile vuran Aylan bebeği hangi istatistiki veriye yerleştirecek; minik Ümrân'ın yüreğinde açılan yarayı hangi rakamlara teslim edecek acaba?

İnsanın yurdundan, yuvasından

çıkarılması, eşinden, dostundan, anne, baba, kardeşlerinden ayrılmak zorunda kalması, göç ettiği yeni diyarlarda, dilini bilmediği insanların arasında, üstelik kimileri tarafından da istenmediğini görüp bilerek, yaşama tutunmak için çırpınması ne büyük bir imtihan! Ya bizim onlar vesilesiyle tabi tutulduğumuz imtihanımız? İki kilo şeker, bir paket çay, bir er-

zak kolisi ile kazanılacağını zannettiğimiz kardeşlik sınavımız!

Her ne kadar 15 Temmuz gecesi yaşadıklarımızla, vatansız kalmanın ne demek olduğunu bir nebze hissetmiş, muhacir misafirlerimizin hâletiruhiyelerini anlama adına bir duygudaşlık geliştirebilmiş olsak da ateş öncelikle ve özellikle düştüğü yeri yakmakta. Hz. İbrahim'in

ateşine su taşıyan karınca misali, bu mazlum kardeşlerimizin ateşlerine su taşımak düşünüyor her birimizin payına. Yüzlerini tebessümlerimizle güldürebilmek, kapılarını tıklatıp hâl hatırlarını sorup yüreklerini serinletebilmek, ekmeğimizi değil sadece muhabbetimizi paylaşarak gönüllerine teselli sunabilmek, her muhacire bir ensar olabilmek...

İşte o ensar gönüllü insanlardan biri, mesaisini Suriyeli ve Türkmen mültecilere vakfetmiş güzel bir dost ile hastanede yatan Suriyeli yaralı çocuklarımızı ziyarette tanidik. Hastanenin yanık ünitesinde özel bakım altında tutulan Muhammed henüz 9-10 yaşlarında. Evlerinin yakınına atılan varil bombasıyla vücudunun tamamı yanmış, yaralı olarak kurtarılıp Ankara'ya kadar getirilmiş, hastanede tedavi altına alınmış şanslı(!)lardan biriydi. Durumunun hassasiyeti sebebiyle camlı özel bir bölümde tek başına yatıyordu. İlk gördüğümüzde de tüm bedeni sargı bezleriyle sarılı vaziyetteydi. Açıkta olan sadece gözleriydi. Gözkapakları da yandığı için kelimenin tam anlamıyla "açık" olan o gözleriyle, bakışlarıyla ciğerimizi yakmıştı Muhammed. Muhammed'in gözleri çok güzeldi. O gün yanına girememiş, sadece camekânın ardından el sallayıp dua etmekle yetinmiştik.

Bir süre sonra yeniden yolumuzu düşürdü Mevla yanık ünitesine. Muhammed yine aynı yerde tek başına, hareketsiz bir şekilde sırt üstü yatmaktaydı. Sargı bezleri açılmış yanık yaraları açığa çıkmıştı. Üzerimize özel giysiler giyerek yanına girmemize izin verildi. Hâlini yakından görmek bizi öylesine etkilemişti ki göz yaşlarımızı tutamıyor, bir taraftan da ona hissettirmemek için çaba harcıyorduk. Sözü tüken-diği, yüreklerin kedere gark oldu-

ğu o anda bir arkadaşımız havayı değiştirmek amacıyla yüzünde sahte bir tebessümle soruverdi, öylesine: "Muhammed keyfe hâl-lük?"

Vücudunda yanmadık bir yer kalmamış, ellerini yitirmiş, yürüme kabiliyetini kaybetmiş, bombalarla sadece evi değil, hayalleri, ümitleri, hatıraları yıkılmış, mazisi tarumar edildiği gibi, istikbali elinden alınmış, aylardır bir hastane köşesinde kımıldamaksızın yatmak zorunda bırakılmış bu masum ve mazlum yavru, kendisine amaçsızca, öylesine yöneltilen "nasılsın?" sualine hiç tereddüt etmeden, bir çırpıda ve canıgönülden, "Elhamdülillah" cevabını verdi. Âdeta ok

**"Nasılsın?"
sualine hiç
tereddüt etmeden,
bir çırpıda ve
canıgönülden,
"Elhamdülillah"
cevabını verdi.
Âdeta ok olup
yüreğimize
saplanan bir
"Elhamdülillah!"
O güne kadar
duyduğumuz
en manidar,
en can alıcı bir
"Elhamdülillah!"**

olup yüreğimize saplanan bir "Elhamdülillah!" O güne kadar duyduğumuz en manidar, en can alıcı bir "Elhamdülillah!" Bunca nimetin içinde bile sızlanacak, şikâyet edecek birçok eksik bulan bizlerin başımızı önümüze eğen bir "Elhamdülillah!" Meğer Muhammed, Rasulümüzün ismini aldığı gibi, ahlakından da nasiplenmiş. "Elhamdülillah" bir tespihat, bir şükür ifadesi olmanın ötesinde nice hikmetleri barındırmakta içinde. Kul rıza makamına erdiğinde razı olunan kul olma liyakatini de kesp etmekte. Rabbimizin bütün tecellilerinden razı olmak, cemaline şükrederken, celaline de hamt edebilmek, "Dost belasıdır başıma geldi nice bin bela / Her bela geldikçe hamt ederim ol Sübhana ben" diyebilmek tam bir teslimiyet ve itaatle mümkündür ancak. İşte o gün karşımızda dokuz yaşında küçük bir çocuk değil, görüp yaşadıklarıyla pişmiş, teslimiyet ve rıza makamına erişmiş engin gönüllü olgun bir insan duruyordu.

Muhammed'in yanında geçirdiğimiz beş on dakika hayatımızın en büyük derslerini aldığımız unutulmaz dakikalardan oldu. Onun Kur'an-ı Kerim dinlemekten çok hoşlandığını öğrenince, iznini alarak yanında hafif bir sesle bir müddet Kur'an okuyup şifa dileklerinde bulunarak ayrıldık.

Sonraki gidişimizde Muhammed'in yatağı boş idi. Yetkililerden yanık ünitesindeki bakımının

sona erdiğini, bundan sonraki tedavi sürecinin plastik cerrahi tarafından devam ettirileceğini öğrendik. Durumunun daha iyiye gidiyor olması güzel bir haberd. Rabbimize şükrettik. Ancak onu bir kez daha görememiş olmaktan dolayı da üzülmüştük açıkçası. Yaşadığı onca zorluk ve acıya rağmen Rabbine böylesine mütevekkil olan bu iman abidesi yavru âdeta evimizin bir ferdi olmuştu. Onu ve onun gönülden hamt edişini sıkça anıyor, dualarımızı Muhammed ile süslüyor, onun iyilik haberlerini alacağımızın ümidini taşıyorduk.

Ancak telefonuma düşen bir

mesajla, bu kalbi ümit yerini hüzne bıraktı. Birlikte ziyaretine gittiğimiz dostum: "Hocam Muhammed Hakk'ın rahmetine kavuşmuş, duanızı dâhil edersiniz diye haberdar etmek istedim." diyordu.

Bu dünyadan gül yüzlü, güzel gözlü, gani gönüllü bir Muhammed geçmişti. İçimizi yakarak, bizi hüzne salarak, ardında bütün bir insanlığa ders olacak bir "Elhamdülillah" bırakarak... Şehadet mertebesiyle cennete uruç eden, "vildanun muhalledun" saflarına seçilen, rahmet-i Rahman'a kavuşan, ehlicennet ile buluşan şehit Muhammed'e

nasıl dua edilir ki? Rabbim anne babasına sabırcemil lütfeylesin.

Kendi saltanatları, dünyevi çıkarları, esir oldukları nefislerinin hırs ve arzuları uğruna nice Muhammedlerin hayatlarını söndüren, yüzbinlerce çocuğun bedeninde ve yüreğinde onanmaz yaralar açan, evlatları annelerinden, babalarından, anne babaları evlatlarından koparıp alan bu zalimler guruhunun cezasını "Azizün züntikam" olan Rabbimiz elbet verecektir.

Biz de Muhammed'i ve aynı kaderi paylaşan bütün yavruları Fatihalarımızla yâd edelim...

Dr. Fatma BAYRAKTAR KARAHAN

Diyaret İşleri Uzmanı

**“Duyguyu, insanı, yaratana, yaratılanı
en güzel anlatma ve anlama biçimi olarak
görüyorum şiiri.”**

01.08.1973'te Ceyhan'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ceyhan'da tamamladı. Lise yıllarında şiire gönül verdi. İlk şiir kitabını üniversite öğrencisiyken yayımladı. Üniversite yıllarında katıldığı bir şiir yarışmasında birinci oldu. Erzincan ve Iğdır'da "Gül Pembe" adı altında kültür ve edebiyat konulu radyo programları yaptı. Sive- rek, Iğdır ve İstanbul'da öğretmen olarak görev yaptı. 2001 yılında "Bal Arısı" adlı tiyatro grubu kurdu. Pek çok dergide şiir ve yazıları; yerel ve ulusal gazetelerde araştırma yazıları, röportajları, makaleleri, yer aldı. Altın Turaç ödülleri kapsamında 2012 yılında "Yılın Yazarı" seçildi. Çocuk ve genç edebiyatının birçok alanında 150'ye yakın kitapları bulunan yazarın tiyatro kitaplarında yer alan oyunları okullarda sahnelendi, yarışmalarda dereceler aldı.

Yazmaya nasıl başladınız? Neydi sizi kalemle anlatmaya sevk eden? Bir ilk an, bir olay belki...

Yazmaya ne zaman başladım...

Bu soruyla birçok kez karşılaştım ve her defasında, aklıma ilkokul yıllarımdaki iki şey geldi. Bunlardan birincisi; bir Yunus Emre filmiydi. Evet, dünyanın en büyük şairi Yunus Emre beni daha ilkokul yıllarımda etkilemişti. Onun şiirlerini ezberlemeye başladım. Ben de bir şair olmak istedim ve şiir yazmaya lise yıllarımda başladım.

Bunun yanında, ilkokul yıllarımda küçük bir cep defterim vardı. Ona kendimce bir şeyler yazıyordum. Sanırım bu bir içgüdüydü. Çünkü 80'li yıllarda yazar olmak isteyen öğrencilere pek rastlanmazdı. Bırakın yazar olmayı, kitapçının yolunu bile bilmezdik çoğumuz. Sahip olduğumuz kitapları okuduktan sonra, arkadaşlarımızın kitaplarıyla takas ederdik.

Lise yıllarında şiir yazmaya epey eğildim. Bir şiir kitabı çıkarma fikri o zamanlarda oluştu kafamda. Sanırım duygusal yapımın da bunda etkisi büyüktü. Yazmak bir terapiydi aynı zamanda bende. Yazdıkça mutlu oluyor, insanlara bakış açım değişiyordu. Yazmaya ara verdiğim dönemlerde de şunu fark ettim: Çok şeyler eksik.

Şiir farklı bir anlatım biçimi...

Şiirlerimi birkaç gazete ve edebiyat dergisine gönderdim. O yıllarda Gazete Gazetesi vardı. O gazetede birçok şiirim yayınlandı. 1995 yılında bir üniversite öğrencisiyken ilk şiir kitabımı yayımlattım. Bu çok sancılı ve yorucu bir süreçti. Çünkü yayınevleri şiir kitabı basma işine kolay kolay girmiyorlardı. Maddi zorluklara rağmen bunu başardım. Yorucu olmuştu ama büyük bir adım atmıştım. Bu ilk kitabım sayesinde o dönemin Erzincan valisi rahmetli Recep Yazıcıoğlu'yla tanışma fırsatım oldu. Sonraki yıllar edebiyat dergilerinde şiirlerim yayınlandı. 2001 yılında ikinci şiir kitabımı çıkardım.

Şiir yazmak beni mutlu ediyor. Duyguyu, insanı, yaratıcı, yaratılanı en güzel anlatma ve anlama biçimi olarak görüyorum şiiri. Kısa, içli ve etkili...

Burada şunu da ifade etmeden geçmeyeyim. 2015 yılında "Bir Duadır Seni Sevmek" adlı bir kitap çıkardım. İçinde şiirlerimin de olduğu bu eserin bende yeri çok farklı. Çünkü çok yoğun duygularla yazdığım bir kitap. "Bir Duadır Seni Sevmek" kitabı okunduğu zaman, ilgi gördüğü zaman, daha çok mutlu oluyorum. Şiir benim için aşkın ta kendisi çünkü.

Çocuk ve gençlik edebiyatı alanında 150 civarında eser... Çocukların duygu dünyalarına girmek hiç de kolay değil aslında. Hele gençlik dönemi, ergenlik bu anlamda başka zorluklar da getiriyor beraberinde. Nasıl başarıyorsunuz bunu?

Bunu birkaç maddede ele alabiliriz. Bir şiirimde şöyle bir bölüm var:

"Çocukları

Şiirleri

Yağmuru

Ve seni çok sevdiğimi..."

Çocukları çok seviyorum. Bir öğretmen olduğum için sürekli onlarlayım. Onlar; şairin de dediği gibi gerçekten dünyanın en güzel çiçekleri.

Onlar karşılık beklemeden sever, onlar kin tutmaz, onlar paylaşmayı bilir, onlar bizim geleceğimiz, onlar insanlığın kurtuluşu. Bu yüzden başarı çok kolay... Çözüm sadece ve sadece sevgiyle yaklaşmak. Sevgi birçok kapının kilidini açıyor çünkü.

Kitaplar konusunda ise şunları söyleyebilirim:

Benim içimde hiç büyümeyen bir çocuk var. Aslında birçok insanın içinde çocuk vardır. Kimisi o çocuğu duymazdan gelir, kimisi o çocuğa kulak verir. Ben, o çocuğa sürekli kulak verenlerdenim. Çocukken kitap okumayı çok severdim. Ama doğal olarak bazı kitapları sıkıcı bulurdum. Bir yazar olarak bunu hep aklımda tutuyorum. Çocuklar ve gençleri sıkmayacak şeyler yazmak lazım. Eğer bunu başarabilirsek çok önemli bir iş yapmış olacağız. Hayatın temelleri çocukluk yıllarında atılıyorsa, okuma alışkanlığı kazandırmak da bu yıllarda olacaktır.

Zaten çocuk ve genç edebiyatı yazarlığının tanımını da şöyledir bence:

Yetişkin bir insanın çocuk ve genç gibi düşünüp, onlar gibi hissedip yazmasıdır.

Onlardan biri olarak, onlar gibi düşünerek kitaplarımı yazıyorum.

Bu anlamda sahada olmak... Edebiyat tarihimizde öğretmenlik yapan önemli yazar ve şairlerimize alışkın aslında. Bir öğretmen olarak çocuk ve gençlerle hemhâl olmak neler katıyor size ve yazım dünyanıza?

Çocuk ve genç edebiyatı kitapları yazan, fakat öğretmen olmayan bir arkadaşım şöyle demişti: "Çok şanslısınız hocam. Bizler malzeme bulmakta zorlanıyoruz."

Ona hak vermiştim gerçekten. İnsan bu alanda kitaplar yazıyorsa ve öğretmen değilse, hayal gücü çok kuvvetli olmalı. Çünkü beslenme kaynakları sınırlıdır. Kendi çocukları, akraba çocukları, komşu çocukları... Bunun avantajlarını iyi kullandığımı düşünüyorum. Çünkü çocuk ve gençlere yazdığım kitaplardaki karakterlerin hemen hepsi, yakın çevremdendir. Kendi öğrencilerim, okulumuzdaki hizmetli, bir okul müdürü, çocukluk arkadaşlarım vs.

Biz ebeveynler okurken çocuklarımızın bilgisi artsın ya da eğitici kitaplar okusunlar isteriz. Eğitici çocuk kitapları konusunda ne düşünüyorsunuz, kitap okumak ya da kitaplar neyi öğretir çocuğa?

Bu konuda ebeveynlere ve öğretmenlere önemli

görevler düşüyor. Kitap seçme işini öğretmen ya da ebeveyn yapıyorsa, bu konuyu epey önemsemeli. Kitabın içeriğine bakılmadan kitap alınmamalı. Kabı güzel diye, tanınmış diye kitap alınmamalı. Bugün birçok Avrupalı yazarın kitapları ülkemizde liste başı... Bu kitaplar içerisinde ideolojik olanlar, kültür emperyalistliği yapmak isteyenler de var. Bu konularda bilinçli olunmalı. Sırf kitap okunsun diye kitap alınmaz. Alınan kitap; okuma alışkanlığı kazandırmalı, kelime hazinesini, hayal gücünü geliştirmeli, gerektiği zaman öğretici olmalı, davranış kazandırmalı.

Sadece çeviri kitaplarda değil, yerli kitaplar konusunda da seçici davranmalıyız bence. Ülkemizde dürüst, ilkeli, okul ruhuyla çalışma yapan yayınevleri olduğu gibi; sırf para sevdasıyla kitap çıkaran, çıkardığı kitaplarda çocuk ve genç pedagojisine, kültürel, milli ve manevi değerlerimize dikkat etmeyen yayınevleri de mevcut.

Yararlı kitaplar çocuğu hayata hazırlar. Kitaplar çocuğa hayatı, sevmeyi, paylaşmayı, düşünmeyi, merhametli olmayı, insan olmayı öğretir. Kötü ve kalitesiz kitaplar ise tam tersi.

Ebeveynlere öneri ve tavsiyeleriniz neler hem bir eğitimci hem de kitapları çocuk ve gençler tarafından büyük bir beğeni ve ilgi ile takip edilen bir yazar olarak...

Kabı güzel diye, tanınmış diye kitap alınmamalı. Bugün birçok Avrupalı yazarın kitapları ülkemizde liste başı... Bu kitaplar içerisinde ideolojik olanlar, kültür emperyalistliği yapmak isteyenler de var. Bu konularda bilinçli olunmalı.

Örnek olmak, nasihat vermekten daha etkilidir sanırım. Günümüzde çoğu çocuğun evinde kitaplık var. Bu bir zamanlar rüyaydı. Dört bir yanımızda kitapçılar da mevcut. Ve son yıllarda kitap fuarları da arttı. Bunlar kitap okuma adına güzel şeyler. Katıldığım söyleşilerde çocuklara şunu söylüyorum:

Tablet, televizyon ve bilgisayar çağın en önemli icatlarındandır. Biz bu icatları gereğinden fazla kullandığımız zaman, yarardan çok zararını görürüz. Teknolojiden elbette yararlanacağız. Fakat teknoloji ve kitap arasında gerçekleşen müthiş bir yarış var. Sizlerden ricam, bu önemli yarışta teknolojiyi kullanın fakat yarışı kitabın kazanması için gayret edin.

Diyeceğim o ki; çocuğumuzu internet konusunda ve yararlı kitapların seçiminde iyi kontrol edelim. Evlerimizde okuma saatleri yapalım. Televizyonu ve akıllı telefonları bir kenara koyup kitap okuyalım. Çocuklarımız hayatı seyreden değil, hayatın içinde yer alan bireyler olsun. Güllerin hatırına yürüyorsak bu dikenli hayat yollarında, en büyük yatırımı çocuklarımıza yapalım.

Okuyalım, okutalım...

Velhasılıkelam, bizler "Yaratan Rabbinin adıyla oku." diye emreden bir dinin mensubu,

"İlim Çin'de de olsa gidin alın." diyen Hazreti Muhammed'in (s.a.s.) ümmeti,

"Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum." diyen Hazreti Ali'nin sevdalısı,

"Evet, padişah benim, ama o benim hocamdır. Çiçekleri ona veriniz." diyen Fatih Sultan Mehmet'in torunlarıyız.

Sevgi, saygı ve muhabbetle efendim.

ÖĞRENCİNİN BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Tuğba GÜNER

Psikolojik Danışman ve Rehber

**"Çocuğum ders çalıştığı hâlde başarılı olamıyor."
"Çocuğumun dersleri iyi değil, özel ders de alıyor ama bir
tür türlü istediğim başarıyı gösteremiyor."
"Çocuğumun komşunun kızı/oğlundan neyi eksik?"**

Okul rehberlik servisine gelen velilerin çoğu benzer sorular etrafında yoğunlaşıyor. Çocuğunun başarısızlığını hemen bertaraf etmek istiyor. Çocukların başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilmesi, okula başlamalarıyla olmaktadır. Değişen sınav sistemleriyle birlikte rekabetin gittikçe arttığı eğitim ortamlarında veliler de aynı doğrultuda öğrenci başarısı için ne gerekiyorsa yapmaktadırlar. Ama olumsuz sonuçlar ile de karşılaşmak mümkün. "Nasıl başarılı olur?" sorusundan ziyade "Başarısını etkileyen faktörler nelerdir?" diye sormak problemin kökenine inebilmek için önemlidir.

Bir öğrencinin akademik başarısında pek çok faktör etken olmakla birlikte bunların içinde en birincili;

➤ Aile ortamı ve ebeveynlerin tutumudur. Ailede yaşanan çatışma, stres öğrencinin ders çalışmasını öteleyip kişisel ve aile içi problemlere yoğunlaşmasına sebep olmaktadır.

➤ Evinde huzurlu olmayan, kendisini güvende hissetmeyen çocukların derslere motive olmasını bekleyemeyiz. Anne baba arasındaki sağlıklı iletişimin varlığı, çocuğun eğitsel başarısının başat faktörüdür.

Aile içi ilişkiler kadar ebeveynlerin tutumları ve davranışları da başarıda etkindir. Aşırı koruyucu, mükemmelliyetçi, çocuğun ulaşabileceği hedeften daha fazlasını bekleyen, kıyas yapan, yargılayan, küçümseyen, başarısızlığa odaklanan, tutarsız davranışlarda bulunan aileler öğrenci üzerinde sadece eğitsel manada değil kişisel olarak da ciddi sorunlara yol açmaktadır. Özellikle eğitim öğretimin ilk yıllarında, anne baba tarafından okula gitmesi motive edilmemiş çocuğun eğitim ortamına kısa sürede uyum sağlaması zorlaşmaktadır. Daha 1. sınıfta direkt ödevlerle karşılaşan çocuk eğer öğrenmeye ve okul ortamına hevesli hâle getirilmezse uyum sorunları yaşayacak akademik başarıları davranış problemlerinin arkasında gölgelenecektir. Bu noktada ödüllendirmelerimiz faydalı olacaktır. Çocuk olumlu davranışlarından sonra pekiştirilmelidir. Fakat ödüllendirme yaparken de dikkatli olunmalıdır. Her başarıdan sonra ödül alan çocuk, koşullu çalışmaya başlayacaktır.

Çocuklara birey olarak yaklaşmak, onlar adına karar almamak gerekir. Diğer yandan aşırı ilgilenilen çocuklar da sorumluluklarını yerine getirme konusunda problem yaşayacaktır. İlk yıllardan itibaren bir öğrenci ders programına göre çantasını hazırlayabilmeli, ödevlerini yapabilmeli ve hem okuldaki hem evdeki sorumluluklarını yerine getirebilmelidir. Bu alışkanlığı edinmeyen ve anne baba tarafından kendi görevleri yerine getirilen öğrenci, olumsuz davranışını ileri kademelere kadar götürecektir.

Okula sadece veli toplantılarında gelen, çocuğun gününün nasıl geçtiğini sormak yerine yalnızca dersleri ve yazılılarıyla ilgilenen ebeveynler öğrenci üzerinde olumsuz etkiler bırakır. Anne babanın çocuğuna ayracağı zaman doyurucu olmalıdır. Değişken aralıklarla okula gelmek, öğrencinin gününün her açıdan nasıl geçtiğini sormak, başarısız olduğunda da onu olumluya yönelik motive edebilmek gerekmektedir. Çocukları motive ettiğimizi zannederken onları tehdit ettiğimiz farkında olmalıyız. "Ders çalışmazsan başına şunlar gelir, karnende zayıf olursa sana ne yapacağımı görürsün, hele bir sınavdan kötü al bakalım ne oluyor." gibi olumsuz yüklemeler hiçbir bireye iyi gelmez. Çocuğumuzun hırslanacağını düşünerek "Komşunun kızından neyin eksik sen de yapabilirsin" gibi cümleler bile gizli kıyas içerdiği için, bizi olumlu sonuçla karşılaştırmayacaktır.

Başarılı ve başarısız olarak tanımlanan çocuklarla ilgili yapılan araştırmalarda ailelerin tutumlarının farklılaştığı görülmektedir. Bu durum da, başarı kavramını sadece çocuğun kendisiyle ilgili faktörlere yüklememek gerektiğini, ebeveynlerin payının büyük olduğunu göstermektedir. Unutulmamalıdır ki ilgi ve yeteneklerinin farkında olunan, ailesi tarafından desteklenmiş ve güven duyulan, kıyaslanmayan, çocuğuna kendi kararlarını alabilen bir birey gibi yaklaşan, başarı başarısızlık nedenlerini konuşabilen aileler öğrenci başarısında olumlu etkilere sahip olacaktır. Reddetme, aşağılama, yalnız bırakma, başarısızlıkla ilintili cezalar verme, tehdit etme, ödev yapmayı ceza olarak kullanma gibi durumlar çocuğumuzla olan iletişimi de zedelemektedir. Çocuk kendisini değersiz hissetmekte, beraberinde olumsuz davranışlar gelişmektedir. Başarısızlık ayıplanacak bir durum olarak değil çaba gösterince aşılabilecek bir durum olarak kabul

edilmeli ve çocuğa yansıtılmalıdır.

Onun başarılarında etken olduğumuzu düşünmek kadar başarısızlıklarında da etkimiz olduğunu unutmamalıyız. Okul başarısı önemlidir ama ebeveyn olarak önceliğimiz "iyi" çocuklar yetiştirmek olmalıdır. Onları iyi bir okula hazırlamaktan daha önemli olan öğrenmeyi sevmelerini sağlamaktır. Okul ortamlarının zorunluluk ve diğer kademedeki iyi bir okula gitmek için bir araç değil, gerçekten hayata hazırlanmak olduğunu çocuklarımıza öğretmeliyiz. Nasıl olursa olsun ona değer verdiğimiz ve onu kabul ettiğimizi göstermeliyiz. Çocuğu koşullu değil (derslerine çalışırsan, karnende kırık not olmazsa seni severim) her şartta seveceğimizi ve onun bizim için kıymetli olduğunu belirterek çocuğumuzla aramızdaki en önemli şey olan iletişimi akademik başarıya bağlamamalıyız. Başarıda ölçü başkaları değil çocuğun kendisidir ve çocuğumuz bizim için her şeyden önemli ve biriciktir.

Zaman gemisi
bağrında taşır
insanları. Her günün
limanından yeni
yolcular alır. Bazılarını
artık taşıyamaz da
bırakır aniden.
Zira bir yolculuktur
hayat, zamanın engin
zemininde. Bazı
yolcular için uzun,
kimilerine de kısa gelir
hayat yolculuğu.

HATIRLAYIN KI! ZAMAN DARALDI

Dr. İlhami FINDIKÇI

Davranış Bilimleri Uzmanı

Ayırlmaz bir sarmalın sonsuzluğundayız. Öyle bir sarmal ki zamanın içinde insan, insanın içinde zaman. Kendi menziline yol alan insanın aklısıdır zamana kıymet veren. Zira zamanı yoksa insanın, hayatın ve aklın da anlamı yok. Terside geçerli bu cümlelerin. Akli yoksa insanın, zamanın ve sırtında taşıdığı hayatın da anlamı kalmaz. Böylece yaşam ekseninde birbirine açılan iki kapı misali: İnsan ve zaman.

Zaman gemisi bağrında taşır insanları. Her günün limanından yeni yolcular alır. Bazılarını artık taşıyamaz da bırakır aniden. Zira bir yolculuktur hayat, zamanın engin zemininde. Bazı yolcular için uzun, kimilerine de kısa gelir hayat yolculuğu. Akıp gittiğine üzülürüz ya zamanın, aslında akıp giden biziz. Yani bir sonsuzluk deryasının sıfırına akan biziz. Zaman; hayattır, harekettir, engin sonsuzluğun ölçüsü, ilahî bir lütfun ispatıdır. Zaman Bir'e akan parçaların bütünü, varlığı terk eden karanlığın aydınlık yüzü, nefes almanın sarsılmaz

bekçisidir. Varlıklar âlemini taşıyan yegâne zemindir. Yıllar, aylar, haftalar, günler, saatler, dakikalar, saniyeler, hepsi değerini bilmek için zamanın. Kendimizi bildiğimizden beri hayatımızın yegâne yol göstericisi değil midir saatlerimiz?

Bilmem ki kıymetini anladık mı zamanın ve bağrındaki insanın. Mesela vadesi dolmuşun bir dakikasının maliyeti nedir bilir misiniz? Ya geriye götürmek mümkün müdür o anda yaşananları?

Bir yılın son günlerinde bir kez daha anlıyoruz ki biz zamana mecburuz ama o bize mecbur değil. Gelen, yaşayan ve giden biziz. Bizim için sınırlıdır, sonludur ama kendi için sonsuzdur zaman. Dolayısıyla kıymetine binaen parçalara ayırdığımız zamanın her kilometre taşında durup düşünmek gerekmez mi? Beden kefenlenip toprak ile buluşmadan, ruh kanatlanıp semalara uçmadan "nereden gelip nereye gidiyoruz"un muhasebesi gerekmez mi?

"Sabah doğup akşam ölenler"

Gelin biraz muhasebesini yapalım zamanımızın. Bir çiğ damlasından katreye dönen, ardından çiçeğe duran insan için her yaşta muhasebe gereklidir. Yaşı, yolun yarısını geçenler için bu daha da önemlidir. Zaman düzlemindeki hayatımızın karelerini nasıl doldurduğumuza sorularla kafa yoralım.

Yaşamımızın bugüne kadarki kısmının odağında ne var mesela? Neyin uğrunda koşuyor, kime çalışıyor, neler için kavga ediyoruz? Yani ne için var olduğumuzu düşünüyor ve bu uğurda yaşıyoruz? Bize ilahî bir kudretten hazır olarak verilmiş olan yirmi dört altını, nasıl harcıyoruz bir günde? Sonra ertesi günkü altınları ya diğerlerini nereye, kime, niye harcıyoruz? Mademki "Hayat ölümden çalınan küçük bir zaman dilimidir." Bu sınırlı zamanın sınırlı aşkının odağında oturan nedir?

Omurgalaşmış bir amacı yoksa hayatın ve bu omurgaya götüren alt amaçları yoksa yaşamın, sonbahar rüzgârlarına kapılan yapraklar gibi sürüklenir insan. Sürüklenir de tuzaklarına düşmekten yakalayamaz gerçek zamanı. Şeyh Edebalî'nin benzetmesiyle "sabah doğup akşam ölenler" sınıfının sıradan bir üyesi olur insan. Oysaki bir kısa ömre ömürler sığdırırlar var. Zamanı doğru kullandığı için bin yılları aşmış bu güne ışık tutanlar var. Zamanın içindeki zamanla bulu-

**YAŞAMIMIZIN
BUGÜNE KADARKİ
KISMININ ODAĞINDA NE VAR
MESELA?**

**NEYİN UĞRUNDA KOŞUYOR,
KİME ÇALIŞIYOR, NELER İÇİN
KAVGA EDİYORUZ?**

**YANI NE İÇİN
VAR OLDUĞUMUZU
DÜŞÜNÜYOR VE BU UĞURDA
YAŞIYORUZ?**

şanlar var. Zamanın içindeki rolleri ile insanı ve insanlığı çoğaltanlar var. Düşünceleri, eserleri ve sözleriyle yüzyıllar sonrasındaki insanların gönüllerine dokunan, zihinlerinde iz bırakanlar var. Bir de kendine meftun, "ben" çıkamazını aşamamış, kendini merkezdeki "hep" görenler, parçalayan, yıkan, bozan, suyu tersine akıtmaya çalışanlar var. Bireysel amaçları ile insanları ve insanlığı eksilteler var. Yaşam alanlarını

daraltanlar var. Dünya hırsları ile "Güzel"e yolcu olmayı unutanlar var. Acaba biz hangi gruptayız? Düşüncelerimiz ama daha çok uygulamalarımızla ne yana dönüşüyor?

Sizinle neler güzelleşiyor hayatta?

Hayatın bir anlamı da insanın kendini ifade etmesidir ya o hâlde kendimizi ifadenin muhasebesinde durumumuz nedir? Mesela duruşunuz ne anlatıyor?

**BİZE İLAHİ BİR KUDRETTE
HAZIR OLARAK VERİLMİŞ
OLAN YİRMİ DÖRT ALTINI,
NASIL HARCİYORUZ BİR
GÜNDE?**

**SONRA ERTESİ GÜNKÜ
ALTINLARI YA DİĞERLERİNİ
NEREYE, KİME, NİYE
HARCİYORUZ?**

**MADEMKİ
"HAYAT ÖLÜMDEN ÇALINAN
KÜÇÜK BİR ZAMAN DİLİMİDİR."
BU SINIRLI ZAMANIN SINIRLI
AŞKININ ODAĞINDA OTURAN
NEDİR?**

Nasıl bir renk, ses ve ışık veriyorsunuz zamanın derinliklerine? Sözlere gerek kalmadan ne söylüyor bedeniniz? Sizden dış âleme, dış âlemden size neler akıyor? Hayatınız, kendi doğrularınızın sözcülüğüne mi tanık? Yoksa tüm zamanlarınızı süsleyen hoşgörünüz, insanları, insanlığı hatta canlıları ve dahi cansızları kapsayacak enginlikte mi? Kendinizi ifade sırasında sesiniz mi yüksek yoksa sözleriniz

mi mesela? Dedikodu, malumat, bilgi hangisi süslüyor konuşmalarınızı? Yoksa kaotik bir zaman düzleminde mekân tutup durmadan ifade kırılmaları mı yaşıyorsunuz? Ananız, babanız, eşiniz, çocuklarınız, kardeşleriniz, arkadaşlarınız, siz varsınız diye mutlular mı acaba? Yoksa sizi temsil eden ifadeleriniz giderek tek renkli, tek merkezli, monoton ve gerçeklerden uzak, sanal dünyanın uydusu mu oluyor?

Sahi siz ne kadar gelişiyorsunuz?

Çin'deki hangi bilgiyi alıp kendinize mâl ettiniz? Sizinle neler değişiyor, düzeliyor, güzelleşiyor hayatta? Siz varsınız diye hangi taşlar yerinden oynuyor? Zaman çizgisinden kaymanızla neler değişir bu gök kubbede? Kimler karanlıkta kalır sizin ışığınız söndüğünde? Hiç değilse kendinizden ve zamanın her anından yeni anlamlar yeni çıkarımlar yapabiliyor musunuz? Yoksa amaçsız değişmeye alabildiğince odaklanan sanal algınız, özünüze mi köreliyor?

Zamanın rüzgârlarıyla dalgalanan ömrünüzün bayrağı nerede dalgalanıyor, neleri haykırıyor? Hangi rolleri, değerleri, ilkeleri, olmazsa olmazları barındırıyor? Sakın ola ki tene ve mala odaklanan can gözünüz, gönül gözünüzü köreltmiş, sizi manadan uzaklaştırmış olmasın.

Ağlar mısınız mesela kimi zaman? Maddi bir kaybınız olmadı mesela, bir karıncanın ölümü ile yaşarır mı gözleriniz? Yoksa gözyaşlarını kayıp edenlerden misiniz? Necip Fazıl üstadın, "Ağlayın su yükselsin, belki kurtarır gemileri" deyişinin neresindesiniz? Akıp giden zaman gibi akıp giden hayatı okumanın neresindesiniz?

Unutmayın ki her yılın sonu gibi her ömrün de bir sonu var. Fark şudur ki yılın sonunu biliyoruz ama ömrün sonunu bilmiyoruz. Belki yılın sonundan önce belki de sonra. Hatırlayın ki zaman daraldı!

HAFİFE ALINAN BİR HASTALIK: BOYUN FITIĞI

Yrd. Doç. Dr. Bilgehan BİLGE
Beyin ve Sinir Cerrahisi Uzmanı

Son yıllarda nedeni bilinmeyen yakınmaların altından sıklıkla "boyun fıtığı" hastalığı çıkıyor. Hasta yakınmaları her geçen gün genişliyor ve "Boyun fıtığı bu kadar yaygın bir hastalık mıydı?" sorusuna daha sık rastlanıyor.

Peki, Boyun Fıtığı Nedir?

Günümüzde gerek yazılı gerekse sözlü basında boyun fıtığı hastalığının ne olduğu ile ilgili yüzlerce program ve makaleye rastlamışsınızdır. Aslında bu hastalığı tarif ederken ne olduğunu değil öncelikle ne olmadığını net bir şekilde anlatmak gerekir.

■ Boyun fıtığı vücudumuzda sadece ağrı ile seyreden basit bir hastalık değildir. En az bey-nimiz kadar değerli ve hayati önemi olan omurilik adını verdiğimiz organımızı tehdit eder.

■ Boyun fıtığı tek başına omuriliğimizi zedeleyerek ölüm ve kalıcı felç geçirmemize sebep olabilir.

Boyun Fıtığı Neden Olur?

Boyun fıtığının bilinen tek nedeni boyun, omur ve kıkırdak yapılarının zorlanacağı bir fiziksel stresin mevcudiyetidir.

■ Boyun fıtığı hastalığını başlatan genel-

likle bir kazadır. Ani fren yapan bir arabada bulunmak ve diğer tüm trafik kazaları bu hastalığın en sık sebebidir.

■ Daha az rastlanan sebepler, başın üst kısmından alınan darbeler (Deniz veya havuza balıklama atlama sonrası başın zemine sert bir şekilde çarpması, alçak tavanlı bir yerden doğrulmaya çalışırken başın tavana çarpması vs.)

■ Boynun bükülmeli zedelenmeleri. (Boyun kıtlatma, ani ters masaj hareketleri ve egzersizler, bazı sportif faaliyetler vs.)

Boyun fıtığı kazaen oluşur bu nedenle birçok hastalığın aksine önceden tedbir alarak hastalığı engellemek gibi bir kavram geliştirilemez. Bu nedenle hastalığın nasıl meydana geldiğinden çok; teşhisi, ne gibi yakınmalar meydana getirebileceği, ne gibi yaşamsal tehditler oluşturabileceği ve tedavisinin nasıl olması gerektiği konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesi gerekir.

Boyun fıtığı hastalığı direkt olarak omuriliği tehdit eden ve omurilikte telafisi mümkün olmayan hasarlar meydana getirebilecek bir hastalıktır. Bu nedenle tanı ve tedavisine ciddiyetle yaklaşmak gerekir. Boyun fıtığını sadece ağrılı bir hastalık olarak değerlendirmek ve ağrı kesilince hastalığın da geçtiğini zannetmek (ki ülkemizde yaygın olarak bu kanaat oluşmuştur) bu hastalıkta yapılabilecek en ciddi hatadır.

Ülkemizde özellikle son 30 yıl içerisinde Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) yönteminin gelişmesi ve tanı amacı ile sık kullanılması "boyun fıtığı" hastalığının toplumda ne kadar yaygın olduğu gerçeğini ortaya çıkartmıştır. Bu hastalığın insanlarda ne gibi şikâyetler yapabileceği, ne gibi hasarlar oluşturabileceği ile ilgili çalışmalar her geçen gün artmaktadır. Eski bakış açısı ile "Boyun fıtığı":

■ Boyun, sırt, omuz, kol ve el ağrısı yapan,

■ Kol ve el parmaklarında uyuşma meydana getiren,

■ Şiddet ve ciddiyetine göre kol ve elde, el parmaklarında güçsüzlüğe neden olan bir hastalıktan ibaretti.

Ancak hastalık ile ilgili bilgiler çok yeni olduğu için "Boyun Fıtığı" bu yakınmalar ile müracaat eden hastalarda bile sıklıkla konulan bir teşhis değildi. Bu hastalara tanıyı kesinleştirmek için mutlaka MR çekilmektedir.

Aşağıdaki yakınmalara sahipseniz ! sebebi boyun fıtığı olabilir

Baş ağrısı: Genellikle kriz şeklindedir. Ense kökünden, sağ veya sol kulak arkasından başlar ve göz arkası veya alına doğru yayılabilir. Yarım baş ağrısı olması nedeni ile migren ile karıştırılır. Stres ile artması nedeni ile gerilim tipi baş ağrısı zannedilebilir.

Baş dönmesi: Aslında denge bozukluğudur. Hasta tarafından yer kayması, boşluğa adım atma, birisi tarafından ittirilme, yalpalayarak yürüme şeklinde ifade edilir.

Tansiyon oynaklığı: Boyun fıtığı başlangıcında düşük tansiyon, hastalık ilerledikçe anlamsız 1-2 günlük yüksek tansiyon ataklarına dönüşür. Teşhis konulamaz ve boyun fıtığı ilerler ise yaklaşık beş yıl içerisinde sürekli yüksek tansiyon hâline dönüşür.

Heyecan: Hasta çabuk paniklediğini, kötü bir haber alacakmış gibi evham atakları yaşadığını daha nadir olarak ölüm korkusu duyduğunu söyler. Bu durum boyun fıtığı hastalarına yanlışlıkla "Panik Atak ve Depresyon" tanısı konulmasına sebep olur.

Unutkanlık: Boyun fıtığı hastası "unutkanlık" yakınması ile müracaat edebilir. Aslında sorun konsantrasyon bozukluğudur.

Terleme bozukluğu: Özellikle boyun ve baş bölgesinde geceleri artan aşırı terleme şeklindedir. Nadir olmayarak hasta vücudunda bölgesel terleme değişikliklerinden de bahsedebilir. "Sağ tarafım çok terliyor gibi."

Bağırsakların yavaş çalışması: İlerlemiş boyun fıtığı hastalarında başka bir sebep olmaksızın sık görülen bir yakınmadır.

Ağız kuruluğu: Başka bir sebep olmaksızın boyun fıtığı hastalarında sık görülen bir yakınmadır.

Günümüzde tıptaki gelişmeleri yakından takip eden hekimler tarafından özellikle nedeni bilinmeyen baş ağrısı ve baş dönmesi yakınmalarında ön tanı olarak "boyun fıtığı" ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca boyun fıtığı olan hastalarda uyku bozukluğu, çabuk yorulma, el ve ayakların sürekli üşümesi, sinirlilik ve tahammülsüzlük, sakarlık gibi yakınmalara da sık rastlanır.

•Boyun fıtığı tedavisinde asıl amaç fıtığı tedavi etmek değil, omurilik ve sinir liflerini zedelenmeden kurtarmaktır.

AYNI MEKÂNDA, AYRI DÜNYALARDA

Canan CEHRİ AKYOL
Diyabet İşleri Uzman Yrd.

Her şey soğuk ve karlı bir Ankara akşamında başlamıştı. Mithatpaşa'daki bir binanın, bodrum katında bulunan bir stüdyo... TRT'nin ilk spikerlerinden Nuran Devres'in "Burası üçüncü bant beşinci kanaldan deneme yayını yapan Ankara Televizyonu. Sayın seyirciler bugün 31 Ocak 1968 Çarşamba, Ankara'dan televizyon yayımına başlıyoruz" sözleriyle, televizyon hayatlarımıza hızlı bir giriş yapmıştı. İlk zamanlar günümüzün

tamamını gasp eden bir güçte değildi. İstiklal Marşı'yla başlayıp, yine onunla biterdi. Yani gece uyuyamayınca televizyon seyredilemez, sabah erken kalkınca "Dünyada neler olmuş bir bakayım." denilemezdi. Zaten ilk çıktığında televizyon her hane-nin bir ferdi de olmamıştı. Yıllar ilerledikçe tüplüsü, gazlısı, siyah beyazı, renklisi, plazması derken bugünlerde bir de akıllısı...

Yetmişli yıllarda televizyon almak oldukça güç ve masraf-

lıyken zamanla tüm hanelere sızdı elektronik hane. Evlerimizin merkezine yerleşti. Başköşeye oturdu, günün en şerefli misafiri gibi... Bu misafirlik zaman içinde ev sahipliğine dönüştü. İlk zamanlar sadece oturma odası-yken makamı, zamanla salonlara ve mutfığa kadar genişledi rolü. Hatta yatıp dinlenme için kullanılan odalarımıza kadar girdi desem inanır mısınız? Koltukların konumu, ışığın açısı televizyona göre ayarlandı. Neredeyse bütün

Çok eski zamanlarda televizyon ve internet yokken nasıl yaşamış insanlar? Hayat nasıl geçermiş? Elektronik dadıların olmadığı dönemlerde çocuklar nasıl avutulur, nasıl mutlu edilirmiş?

evlerde tüm koltukların baktığı ortak nokta, televizyondur artık. Hâlbuki insan, birbirine elifi elifine denk gelecek şekilde oturup konuşunca, o sohbetin tadı tarif edilemezdi. Peygamberimiz, kendisine seslenildiğinde ya da bir soru sorulduğunda tüm bedeniyle dönmez miydi sözün sahibine? Peki ya şimdi? Televizyon artık ev sahibi, evin en önemli, sözüne itibar edilen ferdi... Sözü ve sesi kesilmeyecek kadar önemli olduğu için, yüzümüz, bakışlarımız ve gönlümüz ona odaklanmışken, istemeden kulağımızı evin içindekilerin sorularına vermek zorundayız. Elektronik hane, bizim hanemize yön veriyor artık. Televizyonun mucidi John Baird, lavabo, çay teknesi, projeksiyon lambasını kapatan bir bisküvi kutusu ve tahta çubuklar arasına bal mumuyla tutturduğu mütevazı çalışmasının günün birinde şaşalı televizyon üniteleriyle evin en güzel yerine oturacağını, ev halkının saatlerce süren ilgisiyle taltif edileceğini tahmin eder miydi acaba? Çok eski zamanlarda televizyon ve internet yokken nasıl yaşamış insanlar? Hayat nasıl geçermiş? Elektronik dadıların olmadığı dönemlerde ço-

cuklar nasıl avutulur, nasıl mutlu edilirmiş? Hayatımızın en değerli varlığı olan çocuklarımızı, velinimetimiz olan, en kaliteli elektronik dadılara emanet etmediğimiz zamanlarda çocuklar nasıl vakit geçirir, biraz gürültü yaptıklarında nasıl sakinleştirilmiş? Aslında yaşı kemale ermiş herkes için soruların cevapları malum. Televizyonla birlikte başlayan "iletişim ve teknoloji" çağından önce, sohbet muhabbet, göz göze konuşmak, büyüklerin anlattığı masallar, kış gecelerini ısıtan sıcacık kitaplar ve kitapları okuyanların kurduğu hayaller... Bir de tebessümle hatırlayacağımız, "sobalar!" Soba, bizim için sadece ısınma mekânı değildi. Üzerindeki kestanelerin pişmesini sabırsızlıkla beklediğimiz, bir yandan da gün boyunca olanları birbirimize anlatmak için yarıştığımız toplanma mekânıydı. Televizyonla birlikte başlayan değişimde, geniş ve ferah evlerimizde aile olarak toplanabileceğimiz küçük bir mekân bulamıyor muyuz? Evlerimiz genişleyip, eşyalarımız arttıkça, yani konforumuz ve imkânlarımız arttıkça, yalnızlaşıyor muyuz acaba? Televizyonlarımızın eni genişledikçe gönüllerimiz mi daralıyor?

Aynı mekânda, aynı dünyalarda mı yaşıyoruz? Televizyon biz farkına varmadan ilk önce hayatımızı, sonra ruh coğrafyamızı ve değerlerimizi biçimlendiriyor diyebilir miyiz? Hiç dikkat ettiniz mi? Aynı programı izleyen, farklı bakış açılarına sahip kişiler bir müddet sonra aynı şeyleri söylemeye, ilerleyen zamanda da aynı şekilde düşünmeye başlıyorlar. Çünkü insan televizyonla iletişim sürecinde pasif. Televizyon konuşur, insan dinler. Bizi düşünmekten ve hayal kurma zahmetinden dahi kurtarır. Bize bir dünya inşa eder. Biz ilk önce o dünyayı izleriz. Sonra yavaş yavaş o dünyanın içine girer ve ondan bir parça oluruz.

Televizyon izlemeye, teknolojik gelişmelerden faydalanmaya değil eleştirim. Gelecek nesillerin, televizyonu kullanmadaki ölçü ve tutumlarının ailede başladığını hatırlatmayı amaçlıyorum. Aynı mekânda, aynı dünyaların yaşandığı sahneler engel olmayı umut ediyorum. Bir araya geldiğimizde televizyonun düğmesini kapatarak, gönüllerimizi sohbetlerimizle aydınlatalım istiyorum. Gönüllerimizin, gözlerimizle buluştuğu sohbetleri tekrar tadabilmek dileğiyle...

Buse Taşkın

Evet, olmak isterdim hatta biraz daha iyisi olmaya da çabalardım. Annem babam bana bugüne kadar her konuda maddi manevi yardımcı oldular. Ben de kendi çocuklarıma her konuda yardımcı olmak isterim. Anne ve babamın manevi konularda da bana katkıları çok fazla, ben de kendi çocuklarımı İslam'a kazandırabilmek için elimden gelen ne ise onu yapmaya çalışırım.

Okan Öncü

Annem de babam da harika insanlar, çocukluğumdan beri bir dediğimi iki etmezler her konuda yanımda olurlar, gerçekten ne yapması gerektiğini bilen insanlar.

GENÇLERE SORDUK...

Anne babanız gibi bir anne baba olmak ister misiniz?

Caner Şener

Babamın bendeki yeri çok özel. İleride inşallah ben de onun gibi bir baba olurum. Ne yapması gerektiğini bilen sorumluluk sahibi bir baba.

Sibel Solmaz

Allah'a şükür ki onlara sahibim. Böylesine güzel bir anne babanın evladı olmak çok güzel. Annem de babam da gerçekten ne yapması gerektiğini bilen insanlar ve hayatları boyunca da bizi sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirdiler ben de annem babam gibi olmak isterim.

UZMANINA SORDUK

Nazlı ÖZBURUN

Uzman Aile Terapisti

Her anne baba çocuğu için en iyisini düşünmek ve onun için en iyisini yapmak ister. Buna rağmen durum böyle olmaz. Kendi anne babasının onaylamadığı davranışlarını yapmamaya niyet ederek başlanan ebeveyn yolculuğu anne babaya benzeyen bir noktaya gelebilir. İyi ve etkili anne baba olmayı istemek yeterli değildir. Bu konuda öğrenmeye açık olmak ve çocukların kişilik yapılarını tanıyabilmek de önemlidir.

Anne babanın çocukları üzerindeki etkisi, daha yuvanın

kurulması ve eş seçme aşamasında başlar. Eş seçimi, aynı zamanda çocuğuna anne yahut baba seçimi demektir. Her bakımdan iyi bir insanı kendisine eş olarak seçen kadın yahut erkek, çocuğunun ebeveynini de seçmiş olmaktadır.

Çocuk anne karnında iken annesinin psikolojik yapısından etkilenmeye başlar ki bu süreç de ayrıca bir anne baba sorumluluğudur. Çocuğun eğitimi daha ana karnında iken başlamaktadır. Annenin yediklerinden, dinle-

Bahar Taşkın

Onlara iyi bir anne olduğumu düşünüyorum tabii çocuklarımın gözünde nasıl bir anneyim bu benim için daha önemli ama ben elimden geleni yapmaya özen gösteriyorum maddi manevi her türlü çocuklarımla yanındayım.

41

Sinem Öncü

Her şeylerine dört dörtlük yetiştiğim söylenemez ama elimden geldiğince yetmeye çalışıyorum. Nasıl bir anne olduğum da açıkçası çocuklarıma bağlı. Onlar tarafından ne kadar anlaşılıyorum, onlara ne kadar yetebiliyorum bu tamamen onların anlayışına bağlı bir durum.

ANNE BABALARINA SORDUK...

Anne baba olarak çocuklarınıza karşı iyi ve sorumlu bir ebeveyn olduğunuzu düşünüyor musunuz?

45

Cevdet Şener

Çocuklarımızı her zaman terbiyeli, güzel ahlaklı sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirmeye çalıştık. Onlara karşı sorumluluklarımızın bilincindeyiz inşallah çocuklarımız da onlar için yaptıklarımızın farkındadırlar.

42

Canan Solmaz

Evet, onlara karşı sorumlu bir anneyim. Onların dertlerini, sevinçlerini paylaşabiliyoruz. Ben ne yapmam gerektiğinin bilincindeyim onlar da aynı şekilde Allah'a şükür ki sorumluluklarını bilen merhamet sahibi evlatlarım var.

44

diklerine duygularına ve davranışlarına kadar her şeyin çocuğun ilerideki hayatını etkileyebileceği düşünülürse anne baba sorumluluğunun çocuk daha dünyaya gelmeden önce başladığı düşünülebilir. Çocuk dünyaya geldikten sonra babanın sorumluluğu da daha bir netlik kazanır. İsmi konulması, helal ve temiz beslenmesi anneye bebekle ilgili destek olması gibi. Anne babanın söz ve davranışlarıyla çocuklarını etkilediklerini bilmeleri bu nedenle konuşma ve hareketlerine son derece dikkat etmeleri gerekir. Onlar çocukları için güzel hedefler göstermeli ve kendileri de onlar için en güzel modeli sunmalıdırlar. Çocuklar için seçilen okul, arkadaş ve

öğretmenler de ebeveyn sorumluluğu içindedir. Anne babanın çocukları için yapacakları dua da onlar için son derece önemlidir.

Unutmayalım ki çocuklarımız, bize verilmiş ilahi birer emanettir. Onları aşırı sahiplenmeden onlarla beraber öğrendiğimizi unutmadan sevgi ve hürmete dayalı bir ilişki kurmak en önemlisidir. Çocukların anne babalarını örnek almaları ve onlar gibi anne baba olmak istemelerinin ön koşulu anne babanın samimi, tutarlı olmalarına ve çocuklarıyla kurduğu ilişkinin netliğine ve niteliğine bağlıdır.

Gerçek, Gerçekten Gerçek mi ?

Hasan KARACA

Size de denk geldi mi bilmiyorum. Kompozisyon ödevinde bir çocuk "büyüyünce ne olmak istiyorsun?" sorusuna "büyüyünce cep telefonu olmak istiyorum" diye cevap vermiş. Bunu da anne ve babasının cep telefonlarını kendinden daha çok sevmesi ile izah etmiş. Bir bakıma haklı bir gözlem tabii. Anne baba cep telefonundan hiç ayrılmıyor. İşe giderken yanlarında götürüyorlar, okula bırakmıyorlar, yemekte, çayda ve yatmaya giderken ellerinde. Yani çocuklarımız teknoloji bağımlısı olacak diye paniğe kapılırken, bir bakmışız asıl biz teknolojiden vazgeçemiyoruz. Tabii üzücü bir durum bu. Üzücü durum derken, insanlar arasına girdiğinizde bunun üzücü bir durum olduğunu söylemeli- siniz. İnsanlar arasına girmediğinizde de, mesela tüm sosyal medya hesaplarınızda bunun üzücü olduğunu söylemek durumundasınız. Teknoloji bağımlı-

lılığının kötü olduğunu tüm arkadaşlarınıza ve arkadaş adaylarınıza, arkadaşlık başvuruları henüz onaylanmamış adaylara, bilinmeyen kişilere ve bu kişileri işaret eden numara ve takma isimlere söylemek için teknolojiye bağlı olmalısınız. Yoksa bunu yapmak için bir sonraki altın gününü veya düğünü, geniş katılımlı toplantıyı veya cuma ve bayram namazını beklemelisiniz. Ama o zaman bile belli sayıda insana ulaşıyorsunuz. Tabii imam siz değilseniz. İmam sizseniz de okuyacağınız hutbeyi yine teknoloji aracılığıyla temin etmeniz için en kolay yöntemi. Diyeceğim o ki, teknolojiye bağımlı olmayanımız pek de kalmadı. Çünkü -hiç değilse şehirlerde- teknolojiden bağımsız bir hayat pek de mümkün değil. Hele şahsım adına konuşacak olursam hiç mümkün değil. Bir kere gözlük takıyorum. O olmadan çevremdeki her şey benim için bir su altı

manzarasına dönüşüyor. Çok da temiz olmayan bir suyun altı. Ancak teknolojinin geliştirdiği bir ürünle ben dünyayı daha net görebiliyorum. 'Fakat rica ederim gözlükle cep telefonu bir mi?', diye düşünüyor olabilirsiniz. Fakat farkı ne ki? Biri gözünü bozup diğerinin düzeltilmesi mi? Belki, fakat öte yandan biz dünyaya da teknolojinin penceresinden bakıyoruz. Yalnızca trafiği düzenlemek, hayatımızı kolaylaştırmak, ulaşımı hızlandırmak ve sağlığımızı muhafaza etmek için başvurduğumuz teknolojiyi mesela. Bunlara itiraz edebilirsiniz. Gözlük, trafik lambası ve osiloskop ile cep telefonu arasında bariz bir fark var diyebilirsiniz. Birinciler gerçek âleme, ötekiler sanal âleme ait en nihayetinde. Tabii bu güçlü bir itiraz. Öte yandan gerçekten sanal ile gerçek arasındaki ayrım sandığımız kadar net mi? Düşünümüze ve altın gününe eşi dostu, konu komşuyu sanal âlemde davet edip sonra da gelemeyenler için tekrarını olmasa bile en önemli bölümlerini, geçen nişanın özetini sanal âlemde paylaştığımızda, hatta düşünün gerçekleşmesi için vazgeçilmez unsur olan eşimizi sanal âlemde bulduğumuzu, bulmadıysak bile onunla uzun süre sanal âlemde de bir ilişki sürdürdüğümüzü düşündüğümüzde, sanal ile gerçeğin pek bir geçişken olduğunu söylemeliyiz. Ayrıca osiloskop, trafik lambası ve gözlüğün sizi sanal bir dünyaya dâhil ettiği de bir gerçek. Sonuçta gerçek hayatta kırmızı ışık diye bir şey yok. Yani doğada yok. Gnular büyük göçlerini gerçekleştirirken yeşil ışığı beklemiyorlar. Osiloskop da size kalp atışınızı

değil, kalp atışınızın elektronik ortama aktarılmış sanal bir dalgalanmasını gösteriyor. Ve siz doğal hâlinizle dünyayı su altıymış gibi bulanık gördüğünüzde, gözlük size net görüntüyü bir teknoloji sayesinde sağlıyor. Evet, doğacak çocuğunuzu beklemekle, bir telefonun yeni versiyonunu beklemek arasında bir fark var şüphesiz. Gerçi her ikisini de piyasaya çıkmadan önce merak ediyor, resimlerine ekranlarda ve ultrasonlarda bakmak istiyoruz. Fakat tabii şimdi çocuğun doğmasıyla cep telefonun yeni versiyonun gelmesi gelmesi arasında fark var. Cep telefonu için çok daha fazla insan heyecanlanıp gece yarısı kuyruğa giriyor. Evet, farklı bir durum tabii.

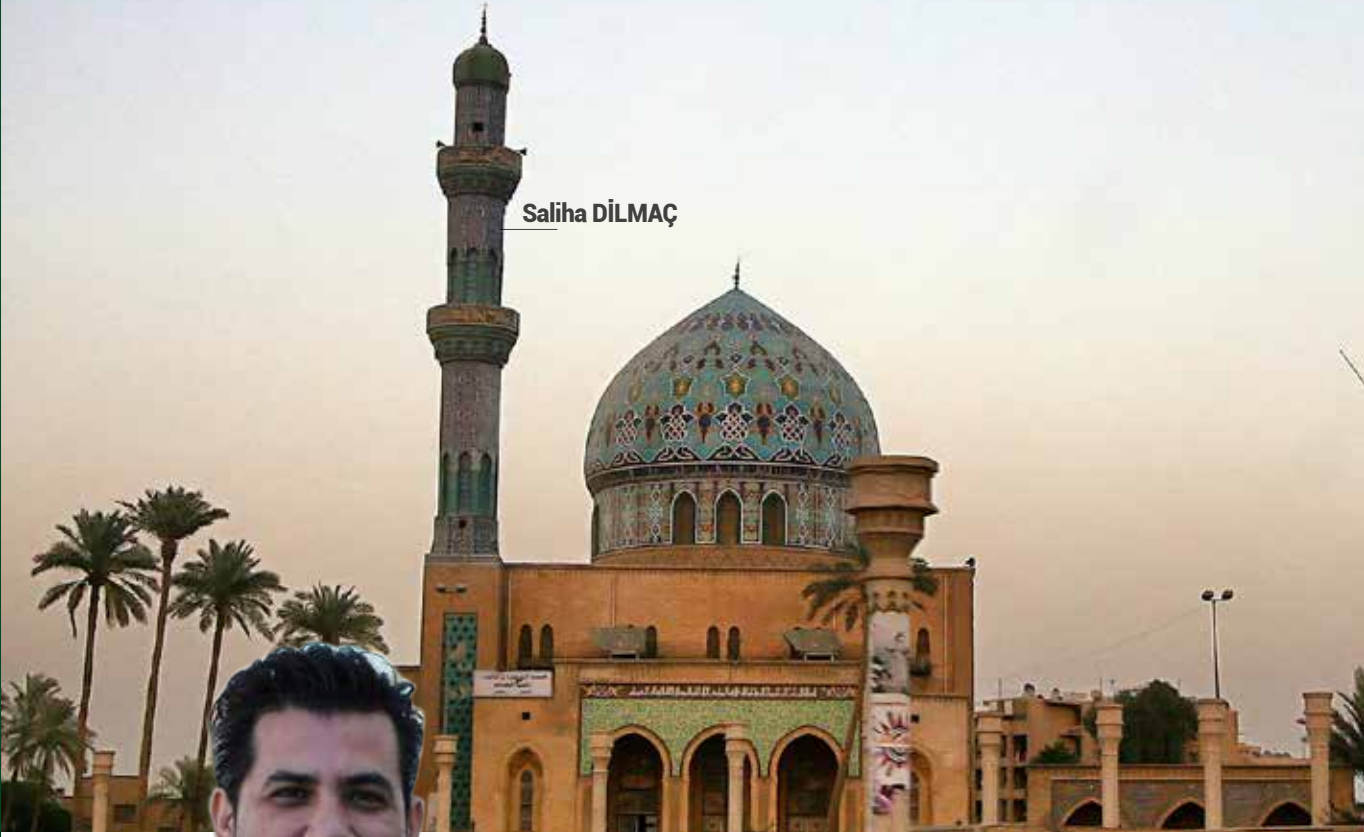
Yine de aslında gerçek dünya dediğimiz âlemin ne olduğu o kadar da belirgin değil. Teknoloji, elektronik gibi ara kavramlarla işi kabul edilebilir kılıyoruz belki de. Fakat gerçek olan ne ki? Trafik lambasının kendisi gerçek, fakat size sanal bir düzen sağlıyor. Tıpkı cep telefonun kendisinin gerçek olduğu gibi. Dokunabiliyorsam gerçektir, iyi bir ölçü olabilir. Fakat bir zamanlar birileri 'görebiliyorsam gerçektir' diyordu. Teknoloji sanalı görünür kılınca kadar yani. Bakalım sanal dokunulabilir olunca ne diyeceğiz.

Bu arada, çocuğunuz gerçek, ona dokunun. Çünkü büyüyünce o cep telefonu olacak. Cep telefonunu açıp, 'bak sen küçükken böyleydin', diye ona kendisini göstereceğiz.

YAKINDAKİ UZAK: IRAK

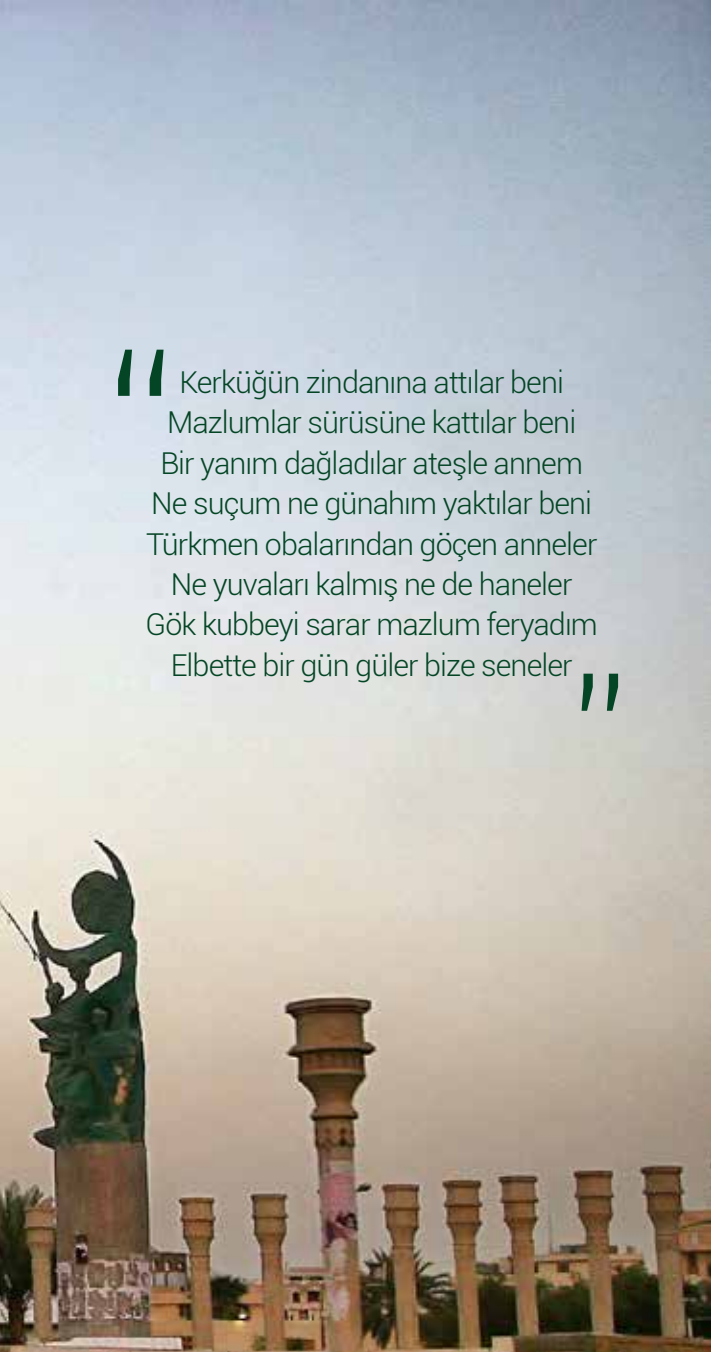
Saliha DİLMAÇ

Muhammed Bakir

Cem Karaca'nın Kerkük Zindanı'nı dinlerken misafirimizi düşünüyorum. Misafirimiz Irak'tan Muhammed Bakir.

"Kerküklüyüm. Yüksek lisans ve doktora yapmak için türkiye'ye geldim. Bir yıl türkçe eğitimi gördükten sonra yüksek lisans eğitimime başladım. Şimdi ise gazi üniversitesi bilgisayar mühendisliği bölümünde doktora yapmaktayım."

|| Kerküğün zindanına attılar beni
Mazlumlar sürüsüne kattılar beni
Bir yanım dağladılar ateşle annem
Ne suçum ne günahım yaktılar beni
Türkmen obalarından göçen anneler
Ne yuvaları kalmış ne de haneler
Gök kubbeyi sarar mazlum feryadım
Elbette bir gün güler bize seneler ||

Irak bugün, toprak bütünlüğünü kaybetmiş, yanı başımızda büyük acıların, katliamların, akan gözyaşların ülkesi. Bizim Musul, Kerkük diye hiç ayırmadan ifade ettiğimiz şehirler bu durumdan nasıl etkileniyor?

"Musul, nüfus olarak Irak'ın en büyük şehirlerinden biridir. Gündemde olan Musul kurtarma operasyonu ister istemez o bölgede yaşayan halkı etkiliyor.

Irak bizim doğduğumuz yerdir. Orası bizim yurdumuz. Bu yüzden orada yaşanan tüm olumsuz olaylara rağmen bir gün her şey düzelecek memleketimizde ve biz memleketimize döneceğiz.

DAEŞ zulmü altında kalan Musul ve Kerkük halkı yapılan operasyon ile beraber çevresindeki güvenli bölgelere göç etmeye başladılar. Göç sayısı yüksek olduğu için yapılan gıda ve barınma yardımları da yetersiz kalıyor."

Sadece DAEŞ değil elbette. Irak'ta yaşayan Türkler bağrımızdan koparılıp, ciğerimizin yandığı günlerden beri çeşitli katliamlara ve nüfus politikalarına maruz kaldılar. Evleri basıldı, suçsuz insanlar öldürüldü.

Türkler, Kürtler ve Araplar... Bu bölgede yaşayanların büyük çoğunluğu Müslüman olmalarına rağmen neden bir ayrılık söz konusu. Bu nasıl açıklanır?

"Bu, dış ülkelerin pazarlamaya çalıştığı bir oyundur. Maalesef Müslümanların birçoğu bunun farkında değil. Fakat olaylar o kadar hızlı gelişmekte ki yavaş yavaş millet de oynanan oyunun farkına varmaktadır."

Haklıydı Muhammed. Bölgede petrolün varlığı bu rayı açgözlü ve hain tuzakların içine çekmek, türlü oyunlarla bölmek isteğini anlaşılır kılıyordu. Oyunları boşa çıkarmak ise halkın bilinci ve gayreti ile ancak mümkündü.

"Musul sadece tek bir şehir değil, şehirlerden oluşan büyük bir bölge. O Kerkük ki, o Erbil, o Telafer" diye devam ediyor Muhammed. Tutamıyorum kendimi araya giriyorum: "İşte oralar "orda bir köy var uzakta, gelmesek de gitmesek de..." hikâyesidir bizler için" deyiveriyorum ve soruyorum: Sen Muhammed! Peki, senin köyün neresi?

"Irak bizim doğduğumuz yerdir. Orası bizim yurdumuz. Bu yüzden oradaki yaşanan tüm olumsuz olaylara rağmen bir gün her şey düzelecek memleketimizde ve biz memleketimize döneceğiz."

1391 yılında Kerkük Kalesinde Selçuk Türkleri tarafından Buğday Hatun için yapılan Gök Kümbet. Bugün bu eşsiz tarihi eser onarım adı altında kubbesi yıkılıp tahrip edilmiştir.

Muhammed'in cevabı üzerine Musul'u, Kerkük'ü değil de, artık Irak'ı soruyorum. Irak'ta Müslümanlar nasıl yaşıyorlar? En büyük sorun nedir?

"Irak'ta farklı mezheplerden insanlar var ve dış kaynaklı politikaların etkisi ile maalesef bu farklılıklar bir düşmanlığa dönüştürülmek isteniyor. Bu oyuna gelen kişiler de bu farklılıklar üzerinden diğer mezheplerini reddediyor, birlikte huzur içinde yaşama imkânını zedeleyecek şeyler yapıyor. Ancak bu oyun bozulacak inşallah. Şimdi bunlara karşı mezhepler arası ilişkileri geliştirmek yoluyla çalışmalar yapılıyor, nefret ve ayrımcılık eylemleri kınanarak millet birleştirilmeye çalışılıyor."

Kadınlar ve çocuklar...

"Irak'taki kadınların sorunları yaşadıkları bölgeye göre değişiyor. Aşiret etkisinin olduğu yerlerde kadın hiçbir söz sahibi değildir. Başka yerlerde de maalesef kadınlar için hayat hep zor. Çocuklara gelince savaştan dolayı hiçbir şekilde çocukluklarını yaşamıyorlar."

Irak'taki halkımızın sorunu nasıl çözülür? Orada yaşayanların düşüncesi ne yönde?

"Biz toprak bütünlüğü korunan bir Irak istiyoruz. Irak'ta hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik bir cumhuriyet kurulsun istiyoruz. Orada yaşayan halkların bizi asimile etmeye çalışan hareketlerine son vermelerini istiyoruz."

Peki, Türkiye ne yapabilir sizler için?

" Türkiye'den Irak halkının yanında durmasını bekliyor, bunu ümit ediyoruz."

Çok meşhur bir türkünün mısralarını mırıldandım:

"Gün gördüm, günler gördüm

Seni gördüm şad oldum."

"Bu türkü büyük ses sanatçısı Abdurrahman Kızılay'ın ölümsüz yüzlerce eserlerinden biridir. Bunun yanı sıra Kızılay'ın "Evlerinin Önü Boyalı Direk", "Ay Havar Değirmenci" ve "Ayağında Dar Şalvar" gibi ünlü türküler vardır." diye açıkladı Muhammed.

"Kerkük'ten birçok sanatçı çıkmıştır. Bu sanatçıların çok güzel eserleri vardır. Abdulvahit Kuzecioğlu da en az Abdurrahman Kızılay gibi Kerkük'ün ünlü sanatçılarından biridir. Kuzecioğlu'nun "Ağlama Ceylan Balası", "Baba Bugün Dağlar Yeşil Boyandı", "Bu Hal Ne Haldı" ve "Çakmağı Çak" önemli eserlerinden birkaç tanesidir.

" (Baba bugün) Dağlar yeşil boyandı

Kim yattı kim uyandı

(Gözlerim ağam) Kalbime ateş düştü

İçinde yar da yandı

Su serptim ateş sönsün

Septiğim su da yandı..."

Bir tek gözyaşları yanmadı Muhammed demek ki.

O anlatmaya devam ediyor:

"Bu sanatçıların yanı sıra Ali Benne, Hasan Neccar ve Ahmet Tuzlu gibi önemli sanatçılar da vardır. Sanat ve edebiyatından bahsetmişken Kerkük'te "Hoyrat" da vardır. Hoyrat, halk edebiyatında maninin bir türüdür."

Merak edip sorunca Muhammed kısa bir örnek veriyor sözleri yürek burkan bir hoyratla...

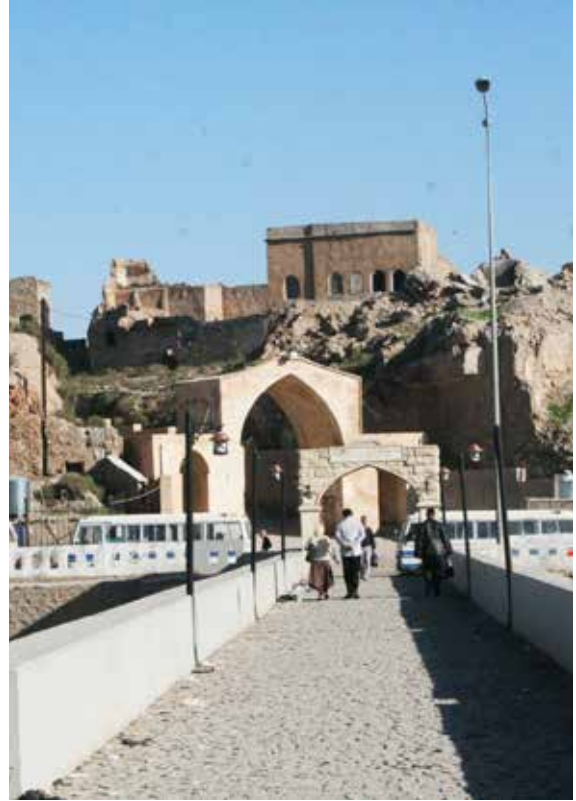
Gönlü dert dolan menem

Yanan yı ilan menem

Geceler Köpri diye

Çağırırım nenem nenem

Gel gör ne barbad oldım

Öz yurdımda yad oldım

Düştim kara günlere

Yaman dilde yad oldım

Hüzün bulutlarını dağıtmak için soruyorum Muhammed'e: Irak'ta en çok neyi özleyorsun?

"Ailemi, akrabalarımı, yöresel yemekleri ve çocukluk arkadaşlarımı çok özledim."

Ya Irak deyince ne gelir aklına?

"Özlem, umut ve hüznün..."

Musul şehri değil, Musul vilayeti ateşle dağlanan bir mühürdür kalbimizde. Yakında olup da bu kadar uzakta olan başka bir yer var mıdır bilmiyorum.

Ben bırakıyorum Celaleddin-i Rumi konuşuyor:

"Dediler ki: Gözden Irak olan gönülden de Irak olur.

Dedim ki: Gönle giren, gözden Irak olsa ne olur."

RABBİNİN TASDİKİYLE MÜJDELENEN GENÇ: ZEYD B. ERKAM

Hale ŞAHİN

Diyanet İşleri Uzmanı

Ensarın en gençlerinden olan Zeyd b. Erkam, münafıkların ikiyüzlülükleri karşısında kendinden büyüklerin cesaret edemeyeceği bir tavır takınmıştı. O, sözleri babasının ağzından duymuş olsa bile muhakkak Rasulüllah'a bildirirdi. "

Hz. Peygamber ve ordusu, etrafındaki kabileleri kışkırtarak Müslümanlara karşı asker toplayan Beni Mustalik kabilesine düzenlenen sefer nedeniyle Müreysi kuyusunun başında karargâh kurmuşlardı. İçerisinde az miktarda su bulunan kuyu ashap tarafından ortak kullanılıyordu. Muhacirlerden Cehcah b. Kays ile ensardan Sinan b. Vebera kuyuda karşılaşan kovaları nedeniyle hararetle bir tartışmaya giriştiler. Tartışma giderek şiddetlenince muhacirler ve ensarın tamamı bu olaya müdahil oldular.

Münafıkların lideri Abdullah b. Übey b. Selul fırsattan istifade edip olayı içinden çıkılmaz hâle getirmek üzere harekete geçti. Ensardan yana tavır alarak onlara muhacirlere yardım etmemelerini, böylece onların Rasulüllah'ın etrafından dağılıp gideceklerini söyledi. Ardından da küstahça, "Medine'ye dönersek güçlü olanlar zayıf olanları muhakkak oradan çıkaracaktır!" dedi. O esnada ensarın arasında bulunan genç Zeyd b. Erkam, Abdullah b. Übeyy'in pervasızca serdettiği laflara daha fazla dayanamadı. Amcası aracılığıyla duyduklarını Allah Rasulü'ne haber verdi. Bunun üzerine Zeyd'i yanına çağıran Hz. Peygamber olanları bir defa da kendisinden dinledi. Duyduklarına inanmakta zorlanan Rasulüllah, Abdullah b. Übeyy'i de dinleyerek peşin hüküm vermemeyi tercih etti. Zeyd yanlış işitmiş olabilirdi. Allah Rasulü'nün huzuruna gelen münafıkların lideri ve beraberindeki arkadaşları o sözleri asla söylemediklerine yemin ettiler. Onların bu kararlı tutumu karşısında Hz. Peygamber Abdullah b. Übeyy'in doğru söyledi-

Yalancılıkla itham edilmek kendisini tahmin ettiğinden çok daha fazla yıpratmıştı. Yine de Rabbine güvenmekten vazgeçmedi. Yalancı olup olmadığının er ya da geç ortaya çıkacağını ve Allah Rasulü'nün kendisine hak vereceğini umuyordu.

ğine kanaat getirdi. Bu durumda Zeyd de yalancı konumuna düşmüştü. (Buhari, Tefsir, (Münafikûn) 1, 2.) Zeyd, ömründe hiçbir şeye böylesine üzülmemişti. Herkes onu kınamıştı, amcası bile kendisine inanmamış, "Ne derdin vardı da Rasulü'llah'ın seni yalanlamasına ve sana öfkelenmesine neden oldun!" diye onu azarlamıştı. Zeyd'in elinden bir şey gelmiyordu. Çaresiz beklemeye karar verdi. Zaman geçtikçe sıkıntısı hafiflemiyor daha da artıyordu. İyice bunaldığı ve üzüntüsünden artık başını bile kaldıramadığı bir hâldeyken Hz. Peygamber yanına geliverdi. Kulağını ovuşturup yüzüne gülümsedi. Zeyd'in gönlü ferahladı bir anda. Kendisine dünyada ebedî kalacağı müjdelense bu kadar sevinmezdi. Biraz sonra Hz. Ebu Bekir geldi ve kendisine Rasulü'llah'ın ne söylediğini sordu. Zeyd "Bir şey söylemedi. Kulağımı ovuşturdu ve yüzüme gülümsedi." dedi. Hz. Ebu Bekir "Müjdeler olsun!" dedi ve gitti. Sonra Hz. Ömer'le karşılaştı Zeyd. Hz. Ebu Bekir'e söylediklerini ona da söyledi. Ertesi gün sabahın aydınlığıyla beraber gelen müjde ile Zeyd'in gönlü de aydınlandı âdeti. (Tirmizi, Tefsirü'l-Kur'an, 63.) Zeyd'i yanına çağıran Allah Rasulü, "Ey Zeyd! Şüphesiz Allah seni tasdik etti." dedi. Münafıkların ikiyüzlülüklerini açıkça ortaya koyarak Zeyd b. Erkam'ın aklanmasına vesile olan Münafikûn suresinin ayetleri indirilmiş ve Yüce Allah münafıkların küstahça sözlerini teker

teker yüzlerine vurmuştu:

"Onlar, 'Allah Rasulü'nün yanında bulunanlara (muhacirlere) bir şey vermeyin ki dağılıp gitsinler.' diyenlerdir. Hâlbuki göklerin ve yerin hazineleri Allah'ındır. Fakat münafıklar (bunu) anlamazlar. Onlar, 'Andolsun, eğer Medine'ye dönersek, üstün olan, zayıf olanı oradan mutlaka çıkaracaktır.' diyorlardı. Hâlbuki asıl üstünlük, ancak Allah'ın, peygamberinin ve müminlerindir. Fakat münafıklar (bunu) bilmezler." (Münafikûn, 63/7-8.)

Ensarın en gençlerinden olan Zeyd b. Erkam, münafıkların ikiyüzlülükleri karşısında kendinden büyüklerin cesaret edemeyeceği bir tavır takınmıştı. O, sözleri babasının ağızından duymuş olsa bile muhakkak Rasulü'llah'a bildirirdi. Hiç kimsenin Allah'ın elçisini aldatmasına gönlü razı olamazdı. Bütün bu iyi niyetli düşüncelerine rağmen kimseyi kendisine inandıramadığı ve çevresindeki herkesin tepkisini aldığı hâlde doğru olanı yaptığından emindi. Daha önce yaşının küçüklüğü sebebiyle Uhut Savaşı'na katılmasına izin verilmeyen Zeyd b. Erkam, katıldığı ilk seferde ağır bir imtihanla karşı karşıya kalmıştı. Yalancılıkla itham edilmek kendisini tahmin ettiğinden çok daha fazla yıpratmıştı. Yine de Rabbine güvenmekten vazgeçmedi. Yalancı olup olmadığının er ya da geç ortaya çıkacağını ve Allah Rasulü'nün kendisine hak vereceğini umuyordu. Sonunda öyle de oldu. Rabbinin tasdiğiyle müjdelendi genç Zeyd. Herkese nasip olmayacak bir nimetti bu.

Hz. Peygamber'den çok sayıda hadis nakleden Zeyd b. Erkam, yaşlandığı zaman kendisine hadis dinlemek üzere gelen kimselerin, "Ey Zeyd! Gerçekten sen çok hayırla karşılaştın. Rasulü'llah'ı (s.a.s.) gördün, hadisini dinledin, onunla beraber gaza ettin ve arkasında namaz kıldın. Ey Zeyd! Gerçekten sen çok hayırla karşılaştın. Bize Rasulü'llah'tan (s.a.s.) işittiklerini rivayet et ey Zeyd!" (Müslim, Fedailü's-sahabe, 36.) diye hürmetle ve imrenerek ziyaret ettikleri kıymetli sahabilerden biri oldu.

HAYATIN İÇİNDEN

İNSAN TOPRAKTAN YARATILDI YANI VATANDAN

A. Ali URAL

Muhabbet, düşünce ve kan
karışmaya görsün toprağa,
işte o zaman vatanlaşıyor
toprak. İşte o zaman bire
on, yüz değil bire cennet
veriyor. İşte o zaman
yürümek için ayakların
hareketi yetmiyor, kalplerin
de kıpırdaması gerekiyor.

Güneş'ten koptuktan sonra dünya boşlukta ne kadar döndü kabuk bağlasın diye yaraları. Milyarlarca yıldızla akraba olup yapayalnız kalmak, olsa olsa bir baş dönmesiydi. Kayalar mı, işte onlardı kabuğu yerkürenin! Ufalanmaları ve içlerine organik maddelerin karışabilmesi için kaç kez doğup batmalıydı güneş? Fizik, kimya ve biyoloji el ele yürüyecekti ki Hakk'ın emrini icra etsinler. Kayalar çatlayacaktı ki bir bir yumurtalarından çıkan civ-civler gibi yayılsın evrene hayat. Toprak toprak olabilmek için kim bilir ne kadar bekledi. Yalnız güneş yağdırmadı onu; kar, yağmur ve rüzgâr da teknede yerini aldı. Yalnız aslanlar ve atlar koşmadı üzerinde; böcekler, yılanlar ve köstebekler de katıldı yarışa. Nuh'un gemisi miydi yoksa toprak, insana doğru yüzen. İnsana ve insanla beraber...

Bir avuç toprağın içinde milyonlarca canlı vardı. Fakat biri vardı ki bütün canlılar onun yardımına koşmak için yanıp tutuşuyordu. Eşref-i mahlukattı hâlbuki o. En acizi değildi canlıların; bilakis en kudretlisi ve yücesiydi. Aczi Rabbinin katındaydı yalnız, kuvveti aczini fark edişinde. Cennetle arasında bir kulaç mesafe vardı, yeter ki "insan" olduğunu unutmasın. Yoksa "cennet" bir anda "cehennem"e terk edebilirdi yerini; "insan", "İblis"e.

İnsan topraktan yaratıldı, yani vatandan. Zerrelere kadar onu sevmemizin, zerrelere kadar onu hissetmemizin nedeniydi bu. "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda," demişse şair, bundan demişti, kimsenin şüphesi olmasın. Kimsenin şüphesi olmasın, "vatanın bağına düşman dayarsa hançerini," gözünü ne daldan budaktan esirger bu büyük millet, ne tanktan uçaktan.

Hem nasıl kayalar toprak olana kadar hâle geçiyor, vakitten vakte; toprak da öyle vatan olabilmek için. Güneşten kopmuyorsa da kalpten kopuyor vatan; üstelik hiç soğumuyor, sımıcak. Rüzgârların payı var oluşmasında, bayrağın dalgalandıran rüzgârların; yağmurların payı var oluşmasında, başaklarını büyüten yağmurların. Kar, tipi boran da pay sahibi onda, yeter ki "Sarıkamış"larda olsun.

Muhabbet, düşünce ve kan karışmaya görsün toprağa, işte o zaman vatanlaşıyor toprak. İşte o zaman bire on, yüz değil bire cennet veriyor. İşte o

zaman yürümek için ayakların hareketi yetmiyor, kalplerin de kıpırdaması gerekiyor. İnsan olmanın kolay olduğunu kim söylemiş! "Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın bu toprak / Bir devrin battığı yerdir / Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın / Bir vatan kalbinin attığı yerdir." (Necmettin Halil Onan)

Vatan kalbinin atması için ecdadın o yüce ruhundan mahrum etmemek gerekiyor bedenleri. O ruhlarla bağ kurduğumuz anda ellerinde meşalelerle önümüzde görecek onları. Ölülerin dirilerin yolunu aydınlatmasına itiraz edenleri, ölümden sonraki hayattan haberdar edebiliriz. Hem ölümden sonraki hayat, yalnız berzah hayatı değil, salih ameller yaşamaya devam ediyor. Ölüyle beraber gömülüyor iyi işler. Kapanan defterin bazı sayfaları kıpır kıpır. Haşre kadar nefes alıp verecek.

"Büyük Fetih" adlı kitabında, "Ecdadında büyüklükler bulunmazsa, insan ister istemez küçük doğar, millet küçük yaşar. Ancak ecdatta büyüklükler olduğu hâlde insan onlardan nasipsiz kalırsa o bayağı insandır, aşağılık ruh ve duygusunu benimsemiştir ve eğer ecdadındaki büyüklükleri çiğnerse, çiğnetirse o insan ruh âleminde canidir, elleri kanlıdır..." diyen Nurettin Topçu, nur içinde yatsın.

Sözlüklerin tanımında olmayan bir şey var "vatan"-da: Sadakat. Kara toprağın "Sadık yar" olabilmesi vatanlaşmasına, vatanın "bahtının kara" olmaması sadakatine bağlı o vatanın sahiplerinin. Vatanın sahibi deyince ister istemez "Bu vatan kimin?" sorusu akla geliyor. Şairlere düşer bu soruya cevap vermek: "Bu vatan toprağın kara bağına / Sıra dağlar gibi duranlarıdır; / Bir tarih boyunca, onun uğrunda / Kendini tarihe verenlerindir..." (Orhan Şaik Gökyay)

"15 Temmuz 2016" vatanları uğrunda kendini tarihe verenlerin unutulmaz direnişine ve şehadetiyle ebedileşmelerine tanık oldu. Allah milletimizi mahşer gününde onlarla haşır olanlardan eylesin...

Atilla Tetik

MİLLETİN KAHRAMANLARI

Dr. Fatma BAYRAKTAR KARAHAN

Diyabet İşleri Uzmanı

Tarihin sayfalarına bir milletin işgal ve zillete karşı direnişi olarak geçecek, hafızalardan silinmeyecek 15 Temmuz gecesini şahitlerinin ağzından dinlemeye ve kayıt altına almaya devam ediyoruz. Şehitleri ve gazileri, ihanet ve acımasızlığı ile kimi an gururlandığımız kimi an öfkelendiğimiz o geceyi bir gazimizin, Atilla Tetik Bey'in anlatımı ile aktarıyoruz sizlere. Ülkesini korumak için pek çok operasyonda, çatışmada bulunmuş bir Özel Harekât polisi o. Bir vatan sevdalısı, gözü pek bir kahraman...

Bize kendinizden bahseder misiniz Atilla Bey?

Ben Özel Harekât polisiyim. Gölbaşındaki Özel Harekât merkezimizde çalışıyorum.

15 Temmuz gecesini ilk ve en büyük saldırının yapıldığı merkez. Saldırı olduğunda orada mıydınız?

Aslında evde istirahat hâlindeydim. Özel Ha-

rekâtçılarımızı yetiştirmek üzere görevdeydim. Hafta sonu iznim için cuma akşamından Ankara'ya dönmüştüm. Saat dokuz gibiydi. İstanbul'da köprüdeki hareketlilik, Ankara'dan alınan bilgilerle olayların farkına vardım. Bir de çağrılar vardı televizyondan. Cumhurbaşkanının çağrısını duydum. Ve sonra bizim oraya Gölbaşı'ndaki Özel Harekât'a bomba atıldığının haberini aldık. Tabii duramadım yerimde. Hemen Keçiören'de bana yakın olan birkaç arkadaşımı aldım yanıma. Onlar da benim gibi özel harekâtçılar. Bir anlamda küçük de olsa ekip oluşturdum hızlıca. Göreve çıkacak ve elimizden ne gelirse yapacaktık. Hem arkadaşlarımıza yardım hem de TURKSAT için Gölbaşı'na gitmekti niyetimiz. İşte göreve çıkacaktık, tam o sırada bir uçak geldi...

Burada sözleri kesildi gazimizin, gözleri doldu ve uzaklara daldı... Yaralanması değildi onun canını acıtan haince vurulmaya, arkadaşlarına istediği ölçüde yardım edemediğine, vatani için çarpişamadığına, haince bir uçaktan açılan ateşle vurulmaya idi kızgınlığı...

Bir özel harekâtçıyı kolay kolay etkisiz hâle getiremezsiniz. Biz öyle yetiştiriyoruz yiğitlerimizi. Karşımıza çıkmadan haince bombaladılar. Eli silahlı en iyi şekilde teçhizatlı onlarca kişi başa çıkamaz bizimle ama bir helikopterden, F16'dan açılan ateşe yapabileceğimiz bir şey yoktu. Gölbaşı'nda şehit olan arkadaşlarım da öyle. Ellerine silahlarını alamadan haince vuruldular. Çoğunu eğitimlerden birebir de tanıyordum.

İlk hedefin özel harekât olması tesadüf değil sanırım. Çok nitelikli, özel bir birim...

Her türlü silahlı mücadelede, çatışmada kendini ispatlamış bir birimiz biz. Ama uçağa karşı bir şey yapamadık. Yıllarca on beş yirmi yıl boyunca vatan savunmasında bulunmuş bir birimin üzerine, kendisini hiç savunamayacak ve toplu hâlde olduğunu bile bile o bombayı nasıl attın sen? Hainliğin en büyüğünü yaptılar. İnsanoğlu bu kadarını nasıl yapabiliirdi hiç düşünemiyorum kendi insanına. Akıl sır ermiyor. Ama bunu da yaptılar bize. Hainliğin en büyüğünü yaşadı Türkiye. Diğerleri zaten bildiğiniz hainlik. PKK ile yıllardan beri mücadele ediyoruz biz. Onlar zaten beklenti içerisinde olduklarımız şeyleri yapıyorlar. Ama bu hiç beklemediğimiz bir şeydi. Allah bir daha yaşatmasın böyle şeyleri milletimize ve vatanımıza.

Sizin bulunduğunuz yerde sivil var mıydı?

Evet, sivil var. İlk bomba atılınca Gölbaşı

Tedavim devam ediyor. Bir süre daha edecek... Fakat bu büyük ve farklı bambaşka ihanet... Allah bir daha yaşatmasın böyle şeyleri milletimize ve vatanımıza.

Özel Harekât'a, insanlar oraya hareket etmişler. Yani sivil halk olmasa bizim yapabileceğimiz bir şey yoktu. Yirmi iki senedir bu işi yapıyorum. Ne görev varsa ona koştuk. Bu tarz çatışmalar, operasyonlar başımdan geçti benim. Bu benim işim ama vatandaş daha büyük övgüye sahip. Tankın, topun önüne çıkan onlar. Sivil halk olmasa işin içerisinde daha büyük çatışmalar olurdu. Çoğu yerde sivil halka yapılan harekete karşı biz de müdahalede bulunduk. Ben

yaralandım ama çok şükür kurduğum o küçük ekip TÜRKSAT'ta çok faydalı oldu.

Şu anda yaranız ve durumunuz nasıl?

Hamdolsun. Doktorlarımızdan Allah razı olsun. Biz polis olarak koştuk gittik Gölbaşı'na ama müthiş doktorlar var. Gölbaşı'ndan bir çağrıyla "burada çok yaralılar var arkadaşlar gelin" çağrısı ile Etlik'te oturan doktorum buraya koşup gelmiş. O da bir arkadaşını almış küçük bir ekip oluşturup koşmuş Gölbaşı'na. Ben çok kan kaybetmişim. Biraz daha kan kaybetsem... Allah beni onunla karşılaştırdı. Evinden gelip benim hayatımın kurtulmasına vesile olan adam. Ortopedi Bölümünde Uzman Dr. Nedim Bey... Ufak tefek rahatsızlığı olanları arkadaşlarına yönlendiriyormuş fakat yarayı görünce hemen ameliyata almış beni.

Tedavim devam ediyor. Bir süre daha edecek... Fakat bu büyük ve farklı bambaşka ihanet... Allah bir daha yaşatmasın böyle şeyleri milletimize ve vatanımıza.

Yaralar iyileşecek ancak ihanetin açtığı yaralar nasıl kapanacak der gibiydi kahraman polisimiz. Yeniden vatan müdafaasına hazır, bir an evvel ayağa kalkmak isteği ile dopdolu.

TÜRKİYE ADI NEREDEN GELİYOR?

Bekir ERDEM

Yıl 1018, XI. asrın başları... Selçuklular yönetimi-
mindeki Oğuz Türkleri Orta Asya'dan kalkıp,
Hazar Denizi'nin doğusundan İran topraklarını
baştanbaşa geçerek Anadolu'ya gelirler. Çağrı Bey
komutasında Anadolu'ya birçok sefer düzenlenir.
Ancak Anadolu tam olarak ele geçirilemez. Daha
sonra 1040 yılında, Dandanakan zaferiyle beraber
İran ve Türkistan'ın büyük bir kısmına hâkim olu-

nur. İlk Hakan Tuğrul Bey'dir. Onun başkomutanı da
ağabeyi Çağrı Bey. Anadolu'nun değişik bölgelerine
Selçuklu komutanları sefer düzenlemeye devam
ederler. Amcası Tuğrul Bey'in ölümüyle yerine ge-
çen Sultan Alpaslan 1071 yılında Bizanslılara karşı
Malazgirt zaferiyle Anadolu kapısını kapanmamak
üzere açar. Ancak Selçuklular henüz Anadolu'nun
tamamına hâkim değildir.

Afşin Bey ve Kutalmış oğlu Süleyman Bey tarafın-
dan Anadolu'ya düzenlenen akınlar 1071 yılında Bi-
zans'ın kudretli İmparatoru Romanos Diogenes'in

Malazgirt'te mağlup edilmesi, Bizans'ın zayıflamasıyla birlikte iyice artar ve Sultan Alparslan, güçlü komutanı Kutalmış oğlu Süleyman'a, Ege ve Marmara'ya kadar Anadolu topraklarını fethetmesini emreder.

Süleyman Bey, birkaç yıl içinde çeşitli akınlarla bütün Anadolu'yu fetheder. Selçuklular Üsküdar'a kadar ilerler ve İstanbul boğazının efsunlu güzelliğine hayran kalırlar. Bu arada saltanat değişimi olmuştur. Sultan Alparslan ölmüş ve yerine oğlu Melikşah geçmiştir.

Melikşah, Büyük Türk Hakanı sıfatıyla, Anadolu'nun fethini gerçekleştiren Kutalmış oğlu Süleyman'a bu toprakları verir. Anadolu fatihi Kutalmış oğlu artık Süleyman Şah'tır. Lakabı Gazi Sultan 1. Süleyman Şah... Anadolu'nun ilk hükümdarı böylece o olur. Süleyman Şah bir süre Konya'da oturduktan sonra başkent olarak İznik'i seçer. İznik stratejik yönden çok önemlidir. İstanbul Boğazı'na yakın olması nedeniyle de önemli bir merkezdir. İstanbul ve Çanakkale boğazlarını ele geçirenlerin dünyanın birinci devleti olacağı kanısı hâkimdir. Ayrıca Batı Anadolu'nun önemli noktalarına İznik'ten ulaşmak daha kolaydır. Ayrıca İznik Hristiyanlığın hac merkezlerinden biri olarak da kabul edilir.

Bu yıllar, tarihçiler tarafından Türklerin Anadolu'yu zaferlerle taçlandığı bir dönem olarak anlatılır. Süleyman Şah yalnız İznik ve çevresini almakla kalmaz. Akıncı ordularının öncülüğünde Kapıdağ yarımadasını fetheder. Sonra Çanakkale taraflarına yönelir ve Çanakkale'nin Asya kıyılarına kadar ulaşır.

Anadolu'ya Avrupalılar tarafından artık "Türkiye" denmeye başlamıştır. Türkiye'dan kasıt, Türklere ait, Türklerin ülkesi demektir. Böylece bin yıllara uzanan ve daha bin yıllara uzanacak olan Türkiye adı kullanılmakta ve artık bazı belgelerde Türkiye, Türkiye diye geçmektedir.

Bu sırada Bizans tahtında Aleksişos Komminos vardır. Aleksişos Komminos Bizans'ın güçlü imparatorlarından biridir. Türkleri durdurmaya çalışır. Ancak birkaç karşılaşmadan sonra Türklere Bizans'ın gücünün yetmeyeceğini anlamıştır kudretli imparator. Avrupa'yı bu tehlikeli duruma karşı birleştirmek ve yenilmez bir güç hâline getirmek için çok çaba sarf eder.

Nihayet birkaç yıl sonra Avrupa devletleri, tarihte 1. Haçlı Seferi olarak bilinen büyük savaş için birleşir. Bu arada Süleyman Şah ölmüş ve yerine oğullarından 1. Kılıçarslan geçmiştir.

Artık Türklerle Bizans ve Avrupa karşı karşıyadır. Uzun yıllar sürecektir ve bitmeyecek olan Haçlı seferlerinden ilki bu yıllarda 1. Kılıçarslan ve Anadolu Selçuklularına karşı başlar.

Bu arada başka coğrafyalarda bulunan Türk nüfusun bir kısmı Anadolu'ya akmaya başlar. Bu hem Kılıçarslan'ın ordusunun güçlenmesini hem de Anadolu'da Türk nüfusun artmasını sağlar. XI. asrın sonlarında, Anadolu tam bir Türk ülkesi hâline gelir.

Selçuklu fethinden sonra Hristiyan Rum ve Ermenilerin çoğu kitleler hâlinde Balkanlara ve Kafkaslara göçtüler. Buna rağmen XX. asra kadar Anadolu'da önemli sayıda Rum ve Ermeni nüfus vardı. Bunların içinde Türkleşen ve Müslüman olan nüfus azdı. Millî Mücadele'den sonra Anadolu'daki Hristiyanların hemen tamamı Balkanlardaki Türklerle yer değiştirdi. Selçuklulardan önce burada yaşayan Türklere gelince onların büyük çoğunluğu ise Müslüman oldular. Selçuklu Türkleriyle kaynaştılar.

Türkiye'nin kuruluşu bugün artık 1000 yıla yaklaşmıştır. Ancak bu topraklar çok stratejik ve tarih boyunca önemli olduğu için Anadolu hiç rahat bırakılmadı. Bir yandan Haçlı seferleri ve dış düşmanlar ile mücadele edilirken diğer yandan Haçlılara yardımcı olmaya çalışan içerideki işbirlikçilere karşı mücadele verildi aynı bugün olduğu gibi...

ÖLÜMLE ÖĞRENMEK

Ayşe BAYRAKTAR BARIŞ

Dünya, kiminin bir kapısından girdiği, kiminin bir diğer kapısından çıktığı gelip geçici bir han. İçinde konaklayanın sadece bir süre geçirdiği, zaman zaman sevinçlerin, zaman zaman üzüntülerin yaşandığı kimseye ait olmayan mekân. Yüce Allah ayetleriyle, dünyayı bir heves ve oyalanma yurdu olarak tarif etmiştir. Milyonlarca yıllık insan hayatında ölümü tatmayan, bu dünyadan göçme-

yen, ebediyeti tadacak olan kimse yoktur. En güçlü, en zengin, en sağlam, en güzel, en gamsız da olsa, her insan ölüm şerbetini içmiştir. İnsanların gelip geçici oluşu gibi öfkeler, üzüntüler, sevinçler, heyecanlar ve beklentiler de geçicidir. Her insanın ölümüyle, o insana ve dünyaya ait her düşünce ve duygu, karın eriyip toprağa karışması gibi yok olur. Bu hayatta sahip olduğumuz her şey bir kayba

mahkûmdur. İnsan çocukluğunu, gençliğini yitirir, sonra sevdiklerini, bazen umut ve hayallerini, sıhhatini. Sımsıkı bağlarla tutunduğu, kopmayacağını düşündüğü insanları kaybeder. Varlığına bel bağladığı, yokluğunu hayal dahi edemediği sevdiklerini uğurlar, gözyaşları ve yürek acısıyla. Ahirette tekrar birlikte olabilme duası ve tesellisiyle.

Gamlı ve kederli bir adam, Hindistanlı âlim ve tarihçi Şibli Numani'nin yanında oturmuş ağlıyordu. Şeyh ona: "Niçin ağlıyorsun?" diye sordu.

Üzgün adam: "Ey Şeyh! Evimin bahçesinde yıllardır dikili duran, güzelliğiyle gözleri şenlendiren, kokusuyla mest eden bir gül ağacım vardı. Ailemden bana yadigâr kalan tek şeydi. Fakat bir sabah kalkıp baktığımda ne göreyim, çiçekleri solmuş, dalları hastalanmış, güzeller güzeli ağacım ölmek üzereydi. Her sabah onu görme heyecanı ve mutluluğuyla yanına gidiyordum, ben şimdi ne yapacağım? der.

Şeyh "Ey Talip, bu dünyaya ait her güzellik yok olacak, her acı son bulacaktır. Asıl güzellikler ve mutluluk ahirette bizimle olacaktır. Oradaki güzellik ve zenginlik ne solar, ne kaybolur, ne eksilir. Bu dünyaya bel bağlayan, onun sevgisi, nimetiyle oyalanan elbette hezimete uğrar, üzüntü ve sıkıntıdan hiç kurtulamaz." der.

Yine bir gün Şeyh yolda üstünü başını dağıtarak ağlayan bir kişiye rastlar. Ona derdini sorar. Bu kimse "Bir ahabım vardı, iyiliği ve güzelliği ruhumun neshisiydi. Dün öldü, işte şimdi ben de onun ayrılığının derdinden ölüyorum. Acısından perişan oldum, elden ayaktan düştüm." diye cevap verdi.

Onun bu acılı hâlini gören Şeyh ona: "Demek bu kadar perişan olup, elden ayaktan düşmenin sebebi budur. Senin mustarip olduğun şu üzüntü ve peri-

şanlık bir şey değil, sana daha fazlası lazım.

Ey birader! Şimdi kalk da kendine ölmeyen ve seni terk etmeyen senin de üzüntüsünden ve acısından inleyip ölmeyeceğin bir dost edin. Ölümle yok olan, temelsiz ve geçici dostun dostluğu seni dertlere ve gamlara düşürür." dedi.

Şibli Numani'nin ibretlik sözleri, kendine geçici olanı hedef koymuş kimseyi yolundan döndürür mü bilinmez. Ancak ahiret yurdunu nihai ve kazanılması gereken hedef görenler için, ölüm acı da olsa bir gerçektir. Kimsenin kaçmaya güç yetiremeyeceği, kimi zaman beklenen ve istenen bir gerçektir. Dünyanın elem ve acıları karşısında bazen bir tesellidir. Sahip olduğu hiçbir şeyden artık kendisine fayda yoktur. Ne malı, mülkü, serveti, ne evlatları, ana babası, kardeşleri, ne hatırlı dostları, ne makamı, mevkisi. Her biri bu dünyanın birer süsü, eğlencesi ve geçimliği olarak kalır.

Birbirini çok seven, ayrılmayı aklından geçiremeyenlerin bile ölüm, sevdikleriyle aralarına girmiştir. Hâlbuki insanın bu dünyaya ait tek gerçek emeli, ezeli ve ebedî olan, varlığı başkasına muhtaç olmayıp, yokluğu düşünülemez olan, seven ve sevimliyi hak eden tek makama olan kulluğunda başarılı olabilmektir. Allah'ın sevgisi ve merhametine duyulan arzu hayatımızı kaplamadıkça, hayatın her alanında mutsuzluk ve huzursuzluk baş gösterir. İnsana ve eşyaya duyduğumuz sevgi, yüce olana duyduğumuz sevginin yerine geçerse, kaybettiğimizdeki acının tarifi ve telafisi de zordur. Bu sebeple insan, yaşamda ölüm gibi bir hakikatin varlığını unutmamak ve ölümle zaman zaman karşılaşarak acziyetini ve Allah'a bağlılığını itirafa davet edilmiştir.

OĞULA ÖĞÜTLER

Ey iman edenler! (Aklı örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. (Maide, 5/90.)

Bundan sonra oğluna şu öğütlerle devam etti:

- Ey oğul! Sakın ha ölümü unutma... Bu dünya hayatına inanma, yel gibi geçer gider. Gaflete dalma, uyanık ol, bu dünyadan çabuk göçersin. Seni yüce Rabbime emanet ettim. O, dilerse seni gözetir, rızkını çoğaltır, nimetini artırır. Benden sonra ne yapacağını sana izah edeyim, dinle...

Kalbini ve dilini doğru tut. Allah'a kullukta kusur etme. Sakın gafil davranma. Yarınki işini bugünden düzene koy. İyilik veya kötülük, her şeyi Allah'tan bil. Neye ihtiyacın varsa Allah'tan dile, bil ki sana yardım edecek ondan başka biri yoktur. Bugün de, yarın da aziz olmak istersen Allah'ın emir ve yasaklarına uy.

Davranışların, yaptıkların doğru olsun. Doğruluktan sapma.

Doğru ol, dürüst ol, doğruluk insanı ikbale erdirir. İnsan gününün mutlu geçmesini isterse, bunun çaresini doğrulukta aramalıdır. Zengin olmak isterse anahtarını doğrulukta bulur. Yönetici olmak istersen doğruluktan şaşma. İnsan ağır başlı olur, davranışlarında, hareketlerinde ve sözünde doğru olursa hem dünyada hem de ahirette onun güneşi parlak olur.

Alçak gönüllü ol, büyük söz söyleme.

Bu dünya için kendini ateşe atma.

Başkasının malını bedelsiz alma, sahiplenme.

Kimseye zulmetme.

Ben mal ve servet toplamasını gayet güzel bildim. Fakat harçayamadım, harcamasını bilemedim. Bana yük olan o zenginlik şimdi sana kaldı. Güle güle harca, huzur içinde harcamaya devam et. Eğer bu toplanmış olan malı kullanmasını bilersen sana yeterli gelir. Eğer kullanmasını bilmezsen, bu kadar daha olsa sana yetmez.

Cehennem azabına karşı iyiliği siper edin. Daima iyilik yap, kötülükten uzak dur. Kötülük bir yılan gibidir, muhakkak seni sokar ve zehirler.

Kötü arkadaşla yaklaşma, sana zararı dokunur.

İkiyüzlü adama sırrını açıklamama, sırrın hemen yayılır.

Dedikoducuları evine ve çevrene yaklaştıрма. Gördüklerini ve öğrendiklerini hemen başka yerlere ulaştırırlar.

Her söyleneni, dinle; fakat hemen inanma.

Gönül sırrını açıklama.

Başkalarını kıskanma.

Çok yemek yeme.

Şarap içme, zina etme. Bunlardan kendini korusun. Bunlar insana yoksulluk elbisesini giydirebilir. İçki insanı günaha teşvik eder. Mutluluk zina edenden kaçır, hem de yüzüne tükürerek, iğrenerek kaçır.

Oğlum sana gerekli olan şeyler bunlardır. Ben bildiğim her şeyi sana söyledim. Bana inanır ve sözümü tutarsan sonunda mutlu olursun. Bu söylediğim şeylerin adı vasiyettir. Unutma gönlüne yaz.

(Yusuf Has Hacı, Kutadgu Bilig, T.D.V Yayınları, Ankara 2003.)

Mustafa TOPRAK

HAYAL KULÜBESİ

Kalabalıklardan geçerken düşündüğümüz sakin köşelerde dinlenme hayali yılın kısa bir döneminde, genellikle yaz tatillerinde gerçekleşebiliyor. Zihnimizin kıvrımlarına sinmiş yoğunluklar, düşünsel hareketlerimizi çıkmazlara sürüklüyor. Sürekli geleceğini sandığımız sakinlik bir türlü gelmiyor ve günler keşmekeş birikmeleriyle hafızamızda daha da kalabalıklaşıyor. Bu buhran insanı yeni arayışlara itiyor. İşte bu arayışların yöntemsel olarak en farklılarından birini yapan da Heidegger'dir. Bugün felsefi düşüncenin konuşulmadan geçilemeyen isimlerinden biri olarak kabul edilen Heidegger, dönemi içerisinde sessiz bir köşe arayışları zirveye çıkmış isimlerden biridir. Yöntemsel olarak bunu gerçekleştirmesi de bir o kadar dikkat çekicidir. Gülten Akın'ın "Ah kimselerin vakti yok/ durup ince şeyleri anlamaya." Dizelerine kulak verircesine şehrin uzağında bir kırsalda kendine ait bir kulübe inşa ettirir.

Adam Sharr, Heidegger'in Kulübesi kitabında burada üretilen felsefi düşüncenin derinliklerine temas ederken, mimari özelliklerine de değinmeyi ihmal etmez. Coğrafyanın insan ruhu üzerindeki etkisine vurgu yapılan kitapta, felsefi olanın kırsal ile direkt ilişkilendirilmek zorunda olmadığı notu düşülmektedir. Bu düşüncenin hemen ardından ise felsefenin hem şehir yaşamını bilmek hem de kırsalın sakinliğinin yazınsal bütünlüğe dönüşebilmek gibi bir yapısı olduğu görüşü savunulmaktadır. Mimarının her bir unsurunun insan ruhunda ayrı anlamlara kapı aralayacağı fikri, yazarın anlatım tarzı ve alanı vesilesiyle kitabın genelinde hissedilmektedir. Mimari çevresinde anlatım Heidegger felsefesine gölge düşürecek nitelikte olmayıp bizzat besleyici ve destekleyici olduğu görülmektedir.

Kitapta Todtnauberg'deki kulübenin çevresine dair fotoğraflar yer almakta ayrıca Heidegger'in kulübesinde geçirdiği vakitleri gösteren fotoğraflar ile burada çalışırken veya gündelik yaşamına ait yansımalar aktarılmaktadır. Felsefe, coğrafya ve mimariyi bir arada sunan kitapta Heidegger'in bir nevi biyografisi de sunulmuş olmaktadır.

ESMA-İ HÜSNA

el-Cemîl; zâtı, isim, sıfat, söz, fiil ve hükümleri iyi, güzel; iyilik ve ihsan sahibi...

GÜNEŞİ ELİYLE KAPATMAK

Bir zamanlar, bir âlimin yanında gençler kitap okuyor, ilim tahsil ediyorlardı. Bir gün gençlerden birisi âlimin yanına geldi ve "Efendim, ilim tahsilime artık devam edemeyeceğim" dedi. "Küçük bir evde, kardeşlerimle ve annem babamla birlikte yaşıyorum. İlim öğrenmek için yoğunlaşmak ve dikkatini toplamak gerekiyor, ama benim şartlarım buna hiç de uygun değil."

Âlim, önce gence hiçbir şey demedi; sonra eliyle gökyüzündeki güneşe işaret ederek eliyle yüzünü kapamasını istedi. Genç talebe denileni yaptı ve elleriyle yüzünü örttü. Âlim, daha sonra şöyle dedi:

"Ellerin küçük; ama kocaman güneşin enerjisini, ışığını ve haşmetini örtmeye yetiyor da artıyor. Aynı şekilde hayatında karşılaştığın ufak tefek sorunlar da seni manevi yolculuğunda ilerlemekten alıkoyuyor. Elin, nasıl güneş ışığının sana ulaşmasını engelliyorsa yeterli azmi göstermeyişinde içindeki ışığın parlamasını engelliyor. O hâlde kendi gayretsizliğin ve çaresizliğin için başkalarını suçlama ve bahaneler arama."

BİR İNCİ

Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete ram ol;
Yol varsa budur bilmiyorum başka çıkar yol

Mehmet Akif Ersoy

"Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum."

(Müslim, Dua, 72.)

BİR DUA

SİZDEN GELENLER

Ayşe Türcan
KIRIKKALE

Diyanet Aile Dergisi'ni kızım okul arkadaşından almış neler var diye bir bakayım dedim ve gerçekten her ay beğenerek takip ettiğimiz bir dergi oldu. Ben Evimiz bölümünü daha çok takip ediyorum. Bir de Kısa Kısa bölümünde de güzel konular oluyor bilgilendirici. Emeği geçenlere teşekkür ederiz.

Esra Şenol
KAYSERİ

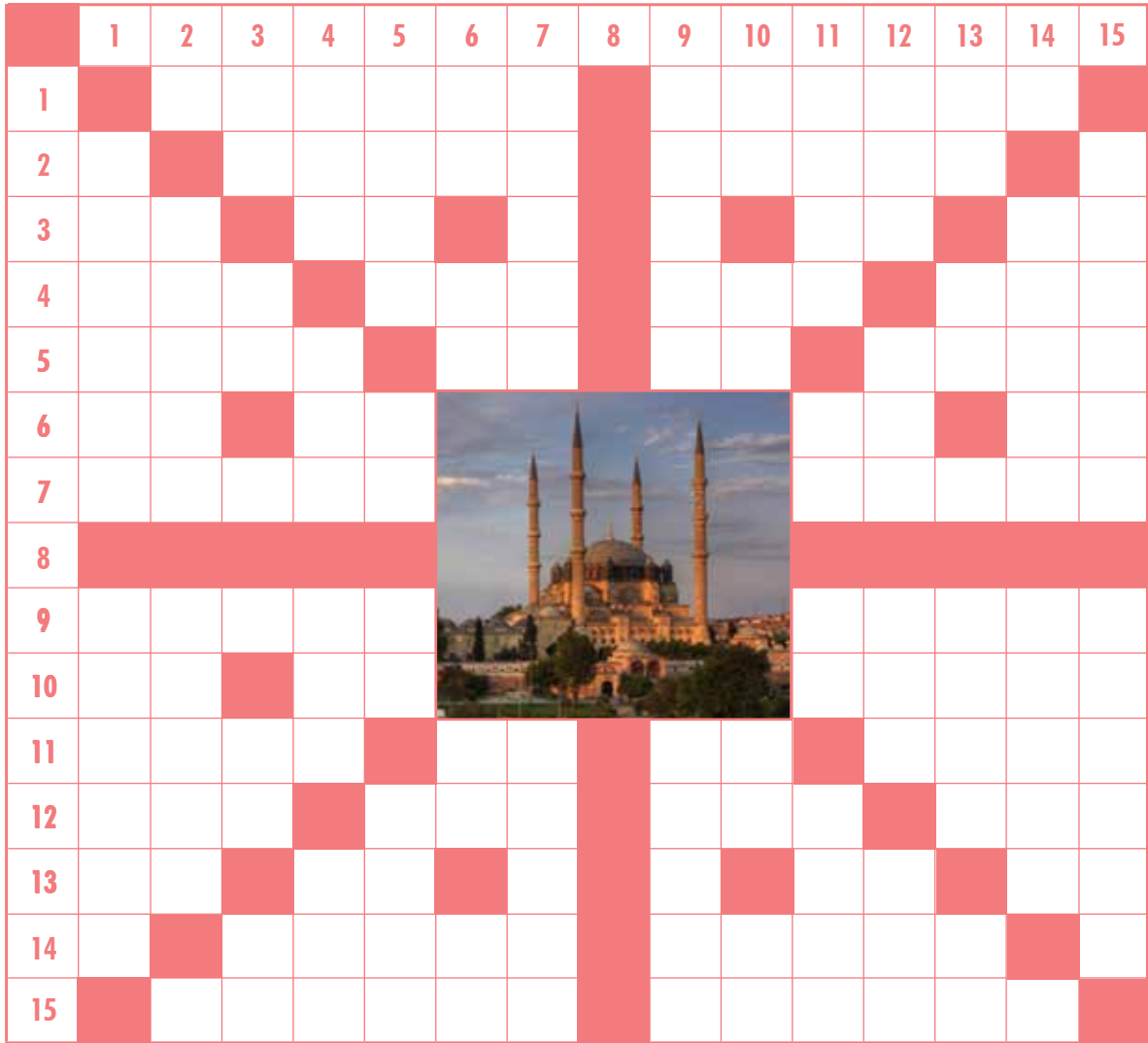
Diyanet yayınlarını daha çok internetten takip ediyorum. Dergilik uygulaması sayesinde önceki sayılara da ulaşabiliyorum. Ayrıca İlmî dergiyi de çok beğeniyorum. Takip etmek isteyenlere tavsiyem "Diyanet Dergilik Uygulaması"nı telefonlarına indirebilirler.

İsmail Tekin
DENİZLİ

Dergi'de en çok "Misafirimiz Var" bölümü dikkatimi çekmişti. Bizim ülkemizi kendine vatan bilip okumaya gelen kendi ülkesini kalkındırmak, vatanına milletine faydalı olmak isteyen gençler var. Gelin görün ki ülkemizde huzurlu ve rahat yaşıyoruz derken birlik ve beraberliğimize saldıranlar oldu. Biz de kendi çocuklarımızı, gençlerimizi kendi yurdumuzda okutmaya devam edeceğiz Allah'ın izniyle. Kimsenin birliğimizi bozmalarına müsaade etmeyeceğiz.

Adem Arıkan
ALMANYA

Diyanet İşleri Başkanlığı'mız gurbette bizi yalnız bırakmıyor çok şükür. Camimizde buluşuyoruz muhabbet ediyoruz. Aile Dergisi ve Çocuk Dergisi vatanımızdan bir parçamız gibi oldu. Komşularla bir araya gelince bir şeyler okuyup paylaşıyoruz. Hazırlayanlara teşekkür ederiz.

SOLDAN SAĞA 1- 286 ayetten oluşan Kur'an-ı Kerim'in en uzun suresinin adı. — Endüstri. 2- Kur'an-ı Kerim'de "O, (ışığıyla karanlığı) delendir." ayet-i kerimesiyle açıklanan yıldızın adı. — Bir düşünceyi anlatan bir veya birkaç cümlelik söz. 3- Temel içeceğimiz. — Eski dilde ayak. — Nikel elementinin kimyasal simgesi. — Halı, perde, örtü gibi eşyaların dört kıyasına konulan çizgiler ya da çiçek biçiminde süslere verilen ad. 4- Elin iç bölümü, avuç içi. — Katı, sert, sıkı, sağlam anlamlarında kullanılan bir sıfat. — Doğum işini yaptıran kadın. — Sevgili, sevilen anlamında bir sözcük. 5- Tasavvuf edebiyatında Allah'ı simgeleyen çiçek. — Güney Afrika'nın uluslararası plaka kodu. — Antik Mısır'da güneş tanrısına verilen ad. — Herhangi iki şeyi birbirinden ayıran özellik, nüans. 6- Utanma, utanç duyma, hayâ. — Lutesyum elementinin kimyasal simgesi. — Uzaklık belirtmek için kullanılan bir ünlem. — Eski dilde su, âb. 7- Verimsiz veya susuz toprak. — Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler. 9- Kadınların ad veya soyadlarının önüne getirilen saygı sözü. — Yaşam. 10- Bir suçu, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama. — Kuzu sesi. — Akıl. — Müzikte bir nota. 11- Güzel, göze hoş görünen anlamında kullanılan bir kız ismi. — Bir şeyi başka şeylere tutturmaya yarayan şerit, bağ. — Konumca en yakında olan nesne ya da kişiyi ifade etmek için kullanılan işaret zamiri ve işaret sıfatı. — Ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesi'nde doğup, Kura Nehri ile birleşerek Hazar Denizi'ne dökülen nehrin ismi. 12- Bir topluluğu oluşturan bireylerden her biri, üye. — Birlikte, beraberlik, araç, neden veya durum anlatan cümleler yapmaya yarayan bir bağlaç. — Yufka ağırlıken, hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan kalın un. — Kuyruk sokumu kemiği. 13- Bir bağlaç. — İz, işaret, alamet. — Lityum elementinin kimyasal simgesi. — 100m2 değerinde ölçü birimi. 14- Bir dinin öğrenilmesi gereken inançlarının ve ibadet kurallarının tümü. — Bağımsız Bosna-Hersek'in ilk cumhurbaşkanı olan; 19 Ekim 2003'te kaybettiğimiz; İslam Manifestosu, Doğu ve Batı Arasındaki İslam başta olmak üzere pek çok eser kaleme alan İzzetbegoviç soyadlı devlet büyüğünün ismi. 15- Resimdeki, Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" diyerek tanımladığı Selimiye Camii'nin bulunduğu ilimiz. — Görüntülerin filme alınmasını sağlayan alet.

SUDOKU

1			9		6	2		4
		4	8		3	1		
5		2	4		1			9
2		5						8
9	1	8		4				
	4				9			
			7				3	
				3		5	7	6
7						4		2

Sudoku Kuralları

Oyunun amacı dokuzar hücreden oluşan 9 eşit kutuya bölünmüş bir alan üzerinde sayıları tekrar etmeyecek şekilde dizmeyi başarmak. Her satır ve sütunda 1'den 9'a kadar olan sayıları sadece bir kez kullanarak dizmeniz gerekiyor. Aynı şekilde çizgilerle ayrılmış her kutu içerisinde de 1'den 9'a kadar olan sayılar da sadece bir kez kullanılmak zorundadır. Sudoku, hem zevkli bir bulmaca hem de iyi bir zihin jimnastığıdır. İyi eğlenceler.

YUKARIDAN AŞAĞI 1-

Bir canlıda sürekli veya geçici yaşayarak ona zarar veren başka canlı, parazit. — Hafif malzemelerden yapılmış, temelsiz, eğreti yapı. **2-** İlgi çekme, ikaz, ihtar, tembih. — Söz yitimi. **3-** Binme, yük çekme, taşıma gibi hizmetlerde kullanılan tek tırnaklı bir hayvan. — Kızıl, kırmızı; hile anlamında da kullanılır. — Başına geldiği isme olumsuzluk anlamı katan Farsça kökenli bir ön ek. — Hz. Hud'un (a.s.) gönderildiği, ancak peygamberlerini yalanladıkları için helake uğrayan kavim. **4-** Türlü şeylerin taşınması veya saklanması için kullanılan torba, kılıf, çanta, sepet, sandık gibi eşyaların genel adı. — Gözde sarıya çalan kestane rengi. — Fakat, lakin anlamında bir bağlaç. — Birden sonra gelen sayının ismi. **5-** Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse. — Genellikle uzun bir nesnenin incelerken biten son ve sivri noktası. — "Hangi şey?" anlamındaki bir soru sözü. — Bayındırlık. **6-** Endonezya'nın uluslararası plaka kodu. — Ezmek eyleminin emir kipi hâli. — Vali yönetimindeki ülke bölümü, vilayet. — Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk, mağara. **7-** Yeni doğan çocuğun ilk günlerinde Cenab-ı Hakk'a bir şükran nişanesi olarak kesilen kurban. — Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tür tatlı. **9-** Korunulacak, arkasına, altına veya içine girerek saklanılacak yer. — Miraç mucizesinde Peygamberimizi (s.a.s.) Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya taşıyan binit. **10-** Eski dilde su. — Baryum elementinin kimyasal simgesi. — Tümör. — Arapçada "Hayır" anlamına gelen sözcük. **11-** Güzel kokulu, yaprakları baharat olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisi. — Sihhi tesisatta su borusunu üç yönlü kullanabilme durumuna getiren parça. — Derviş selamı. — "Her şeyi bilen", "Çok iyi bilen", "En iyi bilen" anlamına gelen Allah'ın güzel isimlerinden biri. **12-** Arınmış, soyutlanmış. — Taşıtların ön bölümünde bulunan, kısa ve uzun mesafeyi aydınlatmaya yarayan ışık düzeneği. — İhtiyarların baston yerine kullandıkları uzun sopa. — Sahip. **13-** Yemekten emir. — Şaşma, şaşkınlık bildiren bir söz. — Rutenyum elementinin kimyasal simgesi. — Argon elementinin kimyasal simgesi. **14-** Lahana, pazı ve üzüm yaprağının hazırlanan içle sarılmasıyla yapılan etli veya zeytinyağlı yemek. — Bırak rengin karışımından oluşan renk, ala. **15-** Kur'an-ı Kerim'in isimlerinden biri. — Hukuki bir işlemin, o işlemi yapmakla yetkili kurul veya organ önüne getirdiği andaki durumu, üstünde görüşme ve oylama yapılabilir durumdaki metin, layiha.

5	8	1	4	6	9	2	3	7
7	3	4	5	1	2	8	6	9
2	6	9	7	8	3	1	4	5
1	5	6	8	2	7	3	9	4
9	2	3	6	4	5	7	1	8
8	4	7	3	9	1	6	5	2
4	7	8	1	5	6	9	2	3
6	9	5	2	3	8	4	7	1
3	1	2	9	7	4	5	8	6

Önceki Sayının Cevapları

Önceki Sayının Cevapları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	A	K	R	I	S	T	A	L	C	A	M	I	E		
2	L	I	R	A		U	N	A		A	Z	A	R		
3	A	S	A	N		N	A	D	I	M		N	A	N	E
4	K	O	L	A		A	Y	K	I		T	I	N	A	K
5						K	A	R	I	A					
6	K	E	T	I	M					F	E	L	A	K	
7	A	M	A							A	A	B	I		
8	M	A	T	I	Z					K	G		D	R	
9	E	Y	A							T		T	A	V	
10	R	E	V	A	N					R	A	H	L	E	
11						P	E	N	Ç	E					
12	S	A	R	I		A	B		A	Z		D	E	D	E
13	A	K	I	L		M	E	Y	V	E		U	H	U	D
14	Y	A	Z	I		U	A				H	A	K	I	
15	T	R	A	K		K	I	N	D	I		A	D	A	M

Mutluluk, bir çocuğun gülüşünde saklı...

“Mümin cana
yakındır. (İnsanlarla)
yakınlık kurmayan
ve kendisiyle yakınlık
kurulamayan kimsede
hayır yoktur.”

Ahmed İbn Hanbel, II,400.

MÜNACAAT

Karanlıklarda kaldım, Ey Canânlar Canân'ı
Başkaldıran mum gibi, bir ışık da bana ver
Kovuldum her kapıdan, yoktur gidecek yerim
O ulu divanında, bir eşik de bana ver
Bunca yılı geçirdim, bulamadım bir odun
Tabduk'un dergâhında, bir pişik de bana ver
Yıllar yılı hep sustum, vurmadım kayalara
Kevser ırmaklarında, bir çocuk da bana ver
Allah Allah diyerek dizilmişler yollara
Rüzgârdan hızlı giden bir koşuk da bana ver
Al demişsin kimine malı, mülkü, şöhreti
Resûlün ayağında, bir âşık da bana ver
Yaratmışsın her varı, unutmazsın rızkını
Muhabbet sofrasında bir kaşık da bana ver
Topraktan yaratıldım, yine bir gün toprakta,
Rahatça yatacağım, bir deşik de bana ver
Kimine ölüm gelir, benim asıl doğuşum
Anamın salladığı, bir beşik de bana ver

Yusuf Asal

